

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZÁMUNK 5 CENT

VI. Évfolyam. 103. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. DECEMBER 24-én.

VI. Year. No. 103.

A karácsonyfa körül.

Békességre intenek azok a szelíd gyertyalángok, amelyek a karácsonyfáról fellobbannak. Békességre és szeretetre.

A karácsonyfa gyertyalángjai azt a világosságot jelképezik, mely a bethlehemi jászolból indult ki kétezer év előtt. És a karácsonyfán csüngő ajándékok arra a szeretetre akarnak bennünket emlékeztetni, amelyet Jézus szívében lakott s amelyet tanai révén át akart ültetni minden egyes emberi szívbe.

Komor idők előzték meg Jézus megszületését. A bűnök, a tudatlanság, a fajtalanság, a sötétség borult holló szárnyakkal a mindenségre. Virágkorát élte akkor az erőszak, az emberek zsarnokoskodása ember felett. A római birodalom világrengető hatalmával nem bírta visszavezetni az emberiséget emberi ösvényre. Hanyatlott az emberiség és feje fölött már összeesapattak a legpiszkosabb hullámok, amikor egy kicsiny és elhagyott jászolban megszületett a világosság, az erény, a szeretet. Róma ledőlt és a kicsi jászol ment a helyébe. Világhatalommá lett. Az eszme utra indult. Nem akart hódítani, de tanítani. És szeretetet tanítva, magához fűzte, magához láncolta az embereket.

És évről-évre megújuló örömmel ünnepli az emberiség az eszme megszületését. A kétezer év folyamán gyakran eltért az eszme forrásától, gyakran meghamisította magát az eszmét, gyakran visszahanyatlott a sötétségbe, mindezek dacára azonban érzik, ha öntudatlanul is, az eszmének felemelő, kibékítő, embert emberhez fűző, embert a por fölé emelő hatalmát. Ezt bizonyítja az öröm, amelyvel az eszme születésnapját évről-évre megünneplik.

Mi emberek, bármennyire kerekdedek is bennünk felül az emberi gyarlóságok s bármennyire szorítson is bennünket békébe az anyag, mi emberek még akarunk ellenére is meggyújtjuk szívünk ajtaját az eszme előtt. Az a varáz, mely kétezer év előtt a bethlehemi jászolból kisugárzott, fogva tart bennünket. Mi tudjuk és érezzük, ha eszmevéseink néha az ellenkezőjét bizonyítják is, hogy Krisztus azért született, hogy győzelemre vigye az emberiséget és az emberi egyenlőség szent tanát.

Támadnak az évek során zsarnokok, akik Krisztusnak szent nevében tiporják lábbal az ő tanait, akik ellenségei a világosságnak és merész kezekkel széttépik azt az írást, amelyen az emberek egyenlőségéről szóló isteni tan feljegyezve van. A felhők nem homályosíthatják el azonban örökre a napot

és a zsarnokok sem fogják örökre utját állítani a krisztusi világosság terjedésének. A fényesség, a szeretet melegségének forrását bedugni nem lehet. Ez a melegség utat tör magának s végre fogja hajtani azt az egybeolvasztó munkát, a melyről Jézus áldott, amelyet ő hirdetett s amelyet ő gyakorolt.

Egy lesz az emberiség, amint egy az igazság és egy a szeretet. Mert minden mulandó ezen a világon. Örökéletű csak a szeretet és az igazság. És az emberek együvértartozásáról szóló tan.

Halhatatlan emlékü Eötvös Józsefünk mondta: "Tavaszzal egyszerre megújul az egész természet. Minden fa, minden fűszál zöldel és minden a közös öröm bélyegét hordja magán. S ha a tengeren végigtombol a vihar, a víznek minden esepjét magával ragadja, felkavarja s az összesség küzdelmében nem nyugodhat egyetlen vízősepp sem."

S csak mi emberek tiporánk lábbal a faji együvértartozásnak mindenben megnyilatkozó törvényét? Kigyulnak a karácsonyfán a lángoskák. Az emberiségnek e legemlékezőbb ünnepén én nem akarok lemondani az emberiségbe vetett szent hitemtől. Hadd garázdálkodjanak a zsarnokok, hadd üljen orgiákat az anyagiaság, — az Eszme győzni fog.

Az önzés fagyából, az anyagiaság ridegségéből vissza fogunk térni a szeretet, a béke melegségének forrásához: a bethlehemi jászolhoz.

Amint tizenkilenc évszázad előtt az ég összelekedett a Földdel s a bethlehemi istállóban a Béke összecsofolódott a Szeretettel, akképp fognak összecsofolódni és összecsofolódni a harag, a gyűlölet, az önzés által széttartott emberek. Fel fogják keresni a bethlehemi jászolt és ennek a jászolnak a szent jelében fognak emberré válni.

A karácsonyfán lobogó lángoskák hirdetik, hogy a világosság nem halt ki végképpen s a karácsonyfán csüngő ajándékok bizonyítják, hogy lakik még szeretet az emberi szívekben. Csak élesíteni kell azt a világosságot és éberszítgetni azt a szeretetet, hogy megerősödjék. Éleszítgetni és éberszítgetni kell abban a szellemben, amelyben Jézus élesztette. Nem a felekezeti, nem a kasztki szeretetét kell hirdetni, hanem azt az általános szeretetet, mely arra tanítja az embert, hogy testvérét ismerje fel az embertársában. Ezt tanította, ezt hirdette Jézus minden egyes szavával, minden egyes cselekedetével.

Lángoskák a karácsonyfán, ti a világosság megszületését jelképezitek. Lobogjatok lángoskák! Hirdessetek világosságot, az ő világosságát, Jézus világosságát.

Singer Mihály.

NÉMETH JANOS v. CSASZARI ES KIRALYI KONZULI UGYVIVÓ, A LEGREGISZTRÁLT ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PENNEKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKÁR "AMERIKÁBAN,"
A HONFITÁRSÁK MINDEN NAVÉN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIHERTELLEN JÁR EL ÉS EREJT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. AJÁNLATKÉRÉSEIT, BÉRITÁJÉKAIT,
ÉRT. VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁST ERŐN E CZÍMÉN:
JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y

December 21.
EKET
minden
ivatal:
New York.
TSA
reskedése
munkák és
nyozások
szilveszter
Júli
intosan es
ZEMÉNYEK
endő
CO.
REET.
DERS,
gebajokat.
LET 405,
Pa.
A
OWN, Pa.
és italok
zi magyar
lathatnak.
ok ne fe
R ZASZLÓ
megbiz-
jelvény.
LA
New York.
gyetésért.
SOLET
SOCIETY
n hónapban
Pa.
Király R.
pénztárnok
Bertalan,
Chalm. Duff,
obó István,
mer János,
János, Ma-
kén Kollé-
án Kránitz
ban Kuruc
nya Gábor,
Trauerben
abó János,
ben Simon
Kálmán,
Coleyban
Leachburg
inen és vi-
Priceda-
Bluff-áire
enter és vi-
f. Wickha-
Leisenring
atulay Zel-
Expediten
lesányi La-
Adeláiden
Viry János
Largen Bedó
Josef, Lock
éket
szület tart
születésnap-
lemések
almok, kar-
és olvadó
latéplé-
Hasi tu-
at láncok
és fűbeva-
kaphatók
szai cikkek
függő és
rián. Ké-
ért küldöm
jegyzéket
József,
k, N. Y.
4-5 Street
kört.
VISZKETE
gyógyul a
tal. Egy dol-
edül kaphat
RTAR.
eland, Ohio.
Klub.
New York
esti 8 óra-
angol.
alainkők
arton. Weis-
pénzügyi tit-
velező titkár
Ligeti Imre,
ak Klein Jö-
lomon Miksa
szágy Susman
sz. dr. Wald
ezsö.
Groszman Ig-
Imre, Tenner

A BEVANDORLÓ

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

Fekete karácsony - vörös karácsony

Magyarországnak fekete karácsonya van!

Hiába hullanak kristályos hópírek a magasból, hiába gyul ki millió apró fény, millió aranyosilló fényfűt. Hiába bug az orgona diadalmasan és harsog bele az ének a misztikus, szent éjszakába. "Dicsőség mennyben az Istennek, békeség földön az embernek!"... Hiába!... Magyarországnak fekete karácsonya van.

Karácsonynak szent éjszakáján, a sarjadt Magyarországot, a sarjadt Magyarországot féltém. Lelki szemem előtt elvonul az emléktérhes büvös kép, ott a karácsonyfa gyermekálmoktól rózsaködbe bomló családi szentélyeiben, és rettegtem a találokzást a magyar gyermekek és a magyar apák között. A jövő a bölcsőgyök ábrándos tündérvilágából jön, hogy a ragyogó fényűtök tövén örömkönyvekbe, kacajba boruljon... a jelen az zord, az álmofagyasztó valóság temetősvatagjából lép ki egy futó pillanatra, hogy statisztáljon ennek az örök, ennek a magasatos hazugságnak.

Hallom az angyalok esengetyűszavát... Visszatek egy lelkebe temetett fenéges pillanatot... Fogom az anyai kezét... Belépek a megvalósult szüzi álmom mámorító búvárokébe... Vergődő kis szivekémbe markol, amint belémsugároz a lobogva ragyogó örömfá... káprázó szemem harmatján át Atyámra nézek, Anyámra nézek és még most is érzem, mint fagnya belém az ő tekinteteit borja, mint tépni, rombolni össze ezt az édes örömlámpát zsenge kis keblemben... ezt az álmot, amely annyiszor világitott bele, világitott előre nekem a létvándorlás fénytelen éjszakába...

Visszaélem ezt a lelkebe temetett fenéges pillanatot és reszkette gondolkodok arra, vajjon most, ezen a fekete magyar karácsonyon, lesz-e az-é-é-lelki, erős, magyar akaratú a magyar apáknak, mikor át lépnek az álmofagyasztó valóságból a karácsonyfa rózsaködbe? Vajjon a honfíbut, ezt a rettenetes, egetvívó sajtást, mely megüli lelküket, mosoly alá tudják-e rejteni?... Avagy kitör az belőlük, áthasad az örömfá rózsaködben, beletipor a gyermekálmok virághimes mezejébe és álmát, hajnalát rabolja egy egész nemzedéknek?...

Remegve gondolok arra, vajjon kibírja-e még az agyonkínzott férfielek, nem esattan-e fel a felmágyazott harag és bosza és nem süit-e ki az örömfá alatt az inádság esendbe a bömblő átok? A feszült szítyakebleken nem pattan-e vissza az orgona himnusza, az angyalok zsolozsmája és nem iramodik-e el az ősi daez, vad fergetegben Halálnászt rikoltva, harcot, pusztulást sivitva a vér-riadóra?

Jézus! Jászol-bölesé kisdede! Félék ünnepeid!

Félék ünnepeid, mert rettenetes nagy hazugság ez most odahaza! Félék evőző angyalaidtól, félék a karácsonyvi hangrszótól, mert lehetetlen a magyar léleknek most a békesség hívívójét elfogadnia!

Félék ettől a fekete karácsonytól, mert vörös karácsonyok sirbontó kísérteti rajzanak körül. Félék ettől a fekete karácsonytól, mert, hogy "dicsőség legyen odafönt az Istennek" — harez, véres leszámolás, emésztő, tisztító tűz, új titáni tusa kívántatik azon a földön a magyar embernek!

Félék ettől a fekete karácsonytól, mert félék a Végzettől, amelytől dehogy is ijedtek meg. Mert félem a harcot, amely millió magyart esontig, izig sóvárogat, epedtet. Mert félem a piros rózsát a fehér havon, amelynek ott ki kellene a szent éjszakán virulnia. Mert elég volt az évszázados türés, gyalázatból! Mert elég volt a zsarnok fekete karácsonyából! Mert elég volt az életből is, az ilyen életből!

Négy száz, istenverte fekete karácsonyon át küldték ránk a bakót az örömfához; fagyasztották az örömharmatot a szemünkbe. Négy istenverte évszázadon át taposták megfagyott könyváránkban "pirosesimánk nyomát" — a Karaffák, a Básták, a Haynauk, a Fejérváryak és most jött a graniesár-bakó, a krovót mums: a Hédivérváry...

Hát jöjjének az evőző angyalok, hirdessék Isten dicsőségét a magasban, szórják el a milliónyi fényesövicskát: mi be-lőlünk is életre kívánkozik, méhét feszíti, születését vajudatja a megváltó, az utolsó, a rettenetes, az angyalokat, a haragokat tulharsogó, a pusztulást szító, a békét vivő: harez!

Magyarországnak fekete karácsonya van!

Magyarországnak vörös karácsonya lesz!

Árbócz.

A BEVANDORLÓ NAPTARA már került a sajtó alá és egyes példányai már a könyvtözetet is elhagyták. A szét-küldést megkezdjük. Tudjuk, hogy olvasóink szívesen fogják fogadni ezt az értékes könyvet, amelynek tartalma tula-halad mindent, amit eddig naptárakban nyújtottak.

A naptárt persze csakis azon olvasók kapják meg, akik az előfizetési díjjal hátralékban nincsenek, illetve előfizetési-ke-t megújították és a szállítási költség fejében tíz centet beküldtek. AKIK HÁT-RALÉKBAN VANNAK, HA TARTOZÁ-SUKAT GYORSAN KIEGYENLITIK S AZ ELŐFIZETÉST MEGUJITJAK, MÉG MINDIG BIRTOKÁBA JUTHATNAK A SZÉP ÉS ÉRTÉKES, KÉTSZÁZHAR-MINCZKÉT OLDALRA TERJEDŐ NAP-TARNAK. Az előfizetési díj New York városában egész évre négy dollár, vidéken egész évre három dollár. Minden pénz-küldemény így czimzendő: BEVAN-DORLÓ, 322 East 72 street, NEW YORK.

Olvasóinknak ezuttal is boldog ünnepeket kíván

A BEVANDORLÓ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A BEVANDORLÁS MAGYAROR-SZÁGBÓL.

Erős elhatározás kell ahhoz, hogy most, a szeretet családi ünnepe előtt hagyja ott szülőhelyét, otthonát, minde-nét az ember és vad idegenbe menjen. És mégis ezerhuzsonnyolc magyarországi ember jutott a lefolyt heten arra az elha-tározásra, annyian érkeztek Magyaror-szágból a new yorki kikötőbe. A szere-tet ünnepeket nem veszi körül szere-t; a családi ünnepeket ők egyedül állnak idegen néptömegek közt. Ezerhuzsonnyo-lezan érkeztek ide, köztük 170 fajmagy-ar, 396 tót, 194 sváb, 174 horvát, 94 román.

A bevándoroltak közül New York ál-lambban maradt 15 magyar, 37 tót, 14 sváb, 12 horvát. Pennsylvaniába ment 19 magyar, 59 tót, 21 sváb, 9 horvát és 3 ro-mán. Ohio államba utazott 28 magyar, 29 tót, 32 sváb, 3 horvát és 24 román. New Jersey államba ment 12 magyar, 62 tót, 17 sváb, 35 horvát és 7 román. Con-necticut államba utazott 4 magyar, 10 tót, 2 sváb, 6 horvát. West Virginiába ment 5 magyar, 27 tót, 9 horvát, 5 román. Delawareba 2 magyar, 5 horvát utazott. Illinois államba ment 15 magyar, 50 tót, 6 sváb, 38 horvát és 13 román. Indianába utazott 31 magyar, 40 tót, 21 sváb, 10 horvát és 31 román. Wiscon-sinba ment 12 magyar, 29 tót, 28 sváb, 15 horvát. Californiába 2. Coloradoba 3 horvát utazott.

KLEIN JAKAB BANKHÁZAI. Egyik legöregebb és legismertebb magyar ban-kár Amerikában Klein Jakab, aki feltét-len megbízhatóságának legfényesebb bi-zonyítékát két év előtt, akkor adta, amik-or Európában időző ösesének bankhá-zára rátámadtak a felizzított betevők és követelték pénzeiket. Klein Jakab ak-kor, habár kötelességében nem állott, de hogy a Kleinék üzleti reputációján folt ne essék, felhívta a magyarokat, hogy jelentkezzenek nála, ha Klein Izidor ellen bármiméü követelések van. És Klein Jakab kielégített mindenkit az utolsó centig. Ezt a ritka becsületességü, min-den ízében jóindulatu magyar bankárt szereti is a magyarság s cseppet sem esó-dálkozunk azon, hogy Pennsylvania ál-lambban az ő bankháza a legkeresettebbek. A főbankház Pittsburgban van 1340 Penn Ave. alatt. Főbankok, amelyek-nek mindegyike Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll: 207 Sixth Ave., Homestead, Pa. és 16 N. Duquesne Ave., Duquesne, Pa. Mindenki legjobban ese-lekszik azonban, ha közvetlen a főbank-házzal helyezkedik érintkezésbe. Czim: Jacob Klein, 1340 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Kivonat az amerikai magyar szövetség központi tisztikara 1909 december 16-iki rendes havi gyűlésének jegyzőkönyvéből. 2. Tárgyalatik a Borsos István ref. lel-kész által az A. M. Sz. elnökéhez intézett és több lapban is közzétett „Nyílt levél”. A tisztikar első sorban megállapítja, hogy Kova-chy M. György főpénztáros summéfélek-külön jelentést nem terjesztett elő a Bor-sos István lelkésznek annak idején ki-adott jelvényekről illetőleg, hanem csupán kötelességszerűen bemutatta a kimutatást mindazokról a jelvényekről, melyek ki-

adattak és melyek sem vissza nem érkez-ben, melynek summéfélek személyes éle nem volt, szerepelt Borsos István lelkész neve, 70 jelvényvel. Így magától elesik mindaz a kommentár, melyet Borsos Ist-ván lelkész „Nyílt levelében” füz a fő-pénztáros jelentéséhez. A főgyűlés arra az álláspontra helyezkedett, és ehhez tek, sem áruk nem folyt be. E jegyzék-nytelen a tisztikar is ragaszkodni, hogy a jelvények felüli elszámolást csupán azoktól van jogában követelni, és azzal azok tartoznak, akik a jelvényeket a fő-pénztárostól átvették. Ha az illetők má-soknak adták át a jelvényeket, ugy az ő dolguk, azoktól a másoktól bekívanni az elszámolást. A szöv. tisztikar nem vál-lalhat felelősséget a kijelentésért, melyet Andrásovits István, a windberi bányász-egylet delegátusa a főgyűlésen tett. A szöv. tisztikar az egész ügyet ugy tartja elintézendőnek, hogy Borsos István lel-kész szerezze be az öt megillető elszámó-lást a windberi ref. egylettől és küldje be az A. M. Szövetséget megillető elszámó-lást a központi tisztikarhoz. A titkár uta-sítatik, hogy e határozatokról jegyző-könyvi kivonattal értesítse Borsos István lelkész, és kérje fel a jegyzőkönyvi kivon-at közlésére azokat a lapokat, melyek közzétették Borsos István nyílt levelét. A jegyzőkönyvi kivonat hitelül: Baracs Henrik, szöv. titkár.

MAGYAR OTTHON PASSAICON.

Mokray Mihályt és Györgyöt, ezt a derék testvérpárt Passaicon ismeri minden em-ber, de ismeri őket ez ország öszmagyar-sága is. Május hó elején lesz hét éve, hogy ez a két derék, törekvő, becsületes magyar ember kevés pénzzel, de erős igye-kettel tánczteremmel egybekötött kores-maüzletet nyitott Passaicon. Beesületes-ségükkel, minden magyar mozagalomban való áldozatkész részvételükkel hamar a magyarság központjává tették üzletüket, ahol majdnem minden hazafias és nemzeti ünnep meg lett tartva. Ez a Mokray-testvérpár most egy magyar álmot valósi-tott meg: palotaszéri magyar otthont épített Passaicon a 4-ik és Hudson utca-k sarkán. Amit New York kétszázézerényi magyarsága eddig nem bírt megeseleked-ni, azt Passaicon nyolczvanötezer dollár-nyi költséggel végrehajtotta két magyar ember. Központot, hajlékot adtak a ma-gyar egyleteknek, a hazafias ünnepeket, vagy mikédevelői előadásokat rendező magyarságnak. A jövő, januárius hónap végével fognak a Mokray-testvérek be-vonulni palotájukba, a magyarság palotá-jába. A bevonulást nagyszabású felava-tási ünnep fogja megelőzni, amelyről an-nak idején bőven fogunk megemlékezni. A Magyar Otthon a következő bellhelyisé-géből áll: az ugynevezett basementben tágas gyülekezőhely, konyha, étterem és két tekepálya. A főterem, mely karzattal van ellátva és amelyben egészen mo-dern színpad van, kiállja a versenyt a színházakkal is. A koresmahelyiség izlé-sesen van felszerelve, mellette konyha és étterem van. Az emeleten vannak a la-kások s ott vendégek mindig kaphatnak tiszta és világos szobákat. A berendezés pazar. Villany- és gázvilágítás, gőzfűtés, fürdő, társalgó termek bizonyítják, hogy a Mokray-testvérek nem kímélték semmi költséget. A Magyar Otthon hadd hir-desse tehát sokáig az ő dicsőségüiket.

RIZSÁK JÁNOS passaicai bankár honfí-társunkat, akit széles ez országban, ha mindjárt csak nevével is, de ismer min-den magyar ember, mutatjuk be képmen is olvasóinknak.

Amint olvasóink emlékeznek, Rizsák János körülbelül négy héttel ezelőtt ün-nepelte üzlete fennállásának tizedik év-fordulóját. Azon az ünnepélyen, mely a becsületes magyar törekvésnek, az el nem emyedő munkásságnak volt az örömmünnepe, résztvett nemcsak a ma-gyarság, amelynek lelkes, áldozatkész és kiváló tagja Rizsák János, de résztvettek azon a politikai világnak legelőkelőbbjei, akiknek mindegyike azt vallotta, hogy Rizsák János az ő becsületességénél, az ő munkásságánál, a közügyekért való lelke-sedésénél fogva büszkeségre a passaicai tár-sadalomnak. Ehhez mi e karácsonyi szá-munkban csak azt fűzzük, hogy Rizsák János mint pénzküldő, mint hajójegyel-

"KARO" AZ ORSZAG LEGKITÜNBŐ SZIRUP-JA. — A MILLIOMOS EZT A SZIRUPOT HASZ-NÁLJA REGGELI SÜTEMÉNYÉHEZ. Ez a szirup látható a szegény ember asztalán s rünn a mezőn, ahol erős munkát végeznek. Karo kenyérre kenve kitünő. Mindenki élvezheti. Erős és tápláló.

10 cent egy nagy can KÉRJE A GROCERESÉTŐL.

LILIAM CREMET ES ZAPPANT RÓTH SAMUEL-félt

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a narmat, friss és üde lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kütéseket és minden nevezendő arczszatlalanságot legrovidebb idő alatt az arczról levesz. Kapható RÓTH SAMUEL gyógyszerüzletében, a „MEGVÁLTÓ”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

Dr. S. GOLDMAN EGYEDÜLI VALÓDI Ó-HAZAI MAGYAR ORVOS volt császári és királyi katonaoorvos.

406 GRANT STREET, PITTSBURG, PA.

TELEPHONE: Bell 5430 Court. IRODAI ÓRAK: Reggel 9-től este 9-ig. Vasárnap reggel 9-12 F. & A. 883 Main. FIGYELJENEK JÓL A CZIMRE.

árusító, mint közjegyző a legmegbizha-tóbb és lepontosabb emberek egyike s hogy mindenki, aki valaha üzleti össze-köttetésben volt vele, csak a legnagyobb dicsőrettel emlékezik meg róla. Czim: Bízák János, 127 Second street, Passaic, N. J. Fióküzletek: Wharton, N. J., Alpha, N. J., Franklin Furnace, N. J., South Bethlehem, Pa.

UJ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ SZÖ-VETKEZET. A passaicai egyesült beteg-ségélyző egylet, mely törvényesített ál-pszabályainál fogva működését kiterjeszt-heti az Egyesült Államok minden részé-be, meg is kezdte ebbeli működését és Whartonban nagy létszámmal megterem-tették az első osztályt. Az anyageylet és az első fiók tagjainak száma 400-ra, va-gyona pedig 6000 dollárra rug. Az anyage-lyet főgyűlésén a következő tisztikar lett egyhangulag megválasztva: elnök Czingli András, alelnök Freudenhoffer J., jegyző Márton L., pénzügyi titkár Sass J., pénztáros Márton J., lev. titkár Kug-ler P., ellenőrök Berta P. és Kiss J., bi-zalmi férfiak Rizsák János, Mokray Mi-hály, Gécsi J., Bukszár B., számvizsgálók Fazekas Pál, Gáspár J., Ferenczy J., Karl Ernő, Benze János, Angyal S., zászlóvi-vők Czingli Gyula, Ladányi Zsigmond, Ferenczy J., Gyöngyössy L., Csapák L., Buday J., Tomcsi L. és Szabó J., ajtóőrök Dely János és Bodrogi János. Godla Já-nos korelnök az új tisztikarral elmondta az esküformulát s azután Czingli An-drás vette át az elnöki széket és a maga, valamint tisztársai nevében megköszönte a megválasztó választást.

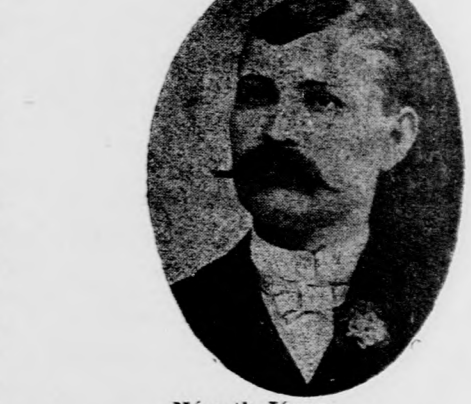
UTÓHANGOK A NEW YORKI ELSŐ MAGYAR TÁRSALGÓ ÉS BETEG-SEGÉLYZŐ EGYLET JUBILEUMAHOZ. A new yorki első magyar társalgó és be-tetegsegélyző egyletnek folyó hó 12-én megtartott 25 éves jubileumi ünnepély-ről leközölt tudósításunkból tévedés foly-tán kimaradt, hogy Péter Lajosné urnő egy óriási nagyságu, amerikai és magyar nemzeti zászlókkal gyönyörűen feldíszí-tett tortát ajándékozott az egyletnek, mely a diszvacsorán impozáns díszítéssel az asztal főhelyén, Miklós alkonzul előtt, volt felállítva. A tortát Pacziga Ferencz-né zászlóánya ünnepélyesen feldarabolta és a vacsorán résztvett vendégek közt szétosztotta. A kitünően elkészített tor-ta pompásan izlett és az egylet tagjai ez-uton is hálás köszönetüket nyilvánítják

Péter Lajosné urnőnek nagyszerű és ér-tekes ajándékáért.

A HÜTLEN ÜGYNÖK. Lapunk előző számában megírtuk, hogy dr. Vasváry Weiss Jenő, aki pittsburgi irodánk veze-tésével volt megbizva, rutul visszaelt a bizalmunkkal és a lapunk számára fel-vevő pénzeket elcsikkasztotta. Közben e "derék" uriember újabb szelhámos stiklijeneik jöttek a nyomára. Azt hi-reztelte ugyanis a szelhámos, hogy ő a Bevándorló társulajdonosa, New York-ban pedig Csorba ismert magyar gyógy-szeresztől azzal akart pénzt kicsalni, hogy a Bevándorlóban fektetett 700 dol-lárt s hogy ezt a pénzt nem bírja most folyósítani. Mint már jelentettük, a szel-hámos ügynök ellen annyival is inkább megtettük a feljelentést, mert Samu György honfí-társunk arról értesít ben-nünket, hogy Vasváry még újabban is South Sharonban negyven előfizetől szedett fel pénzeket, akiknek még a ne-veit sem küldte be hozzánk. Hasonló ér-telenben irt hozzánk tiszt. Almássy ref. lelkész. A lelketlen szelhámost deportál-tatni fogjuk, hogy több kárt itt Ameriká-ban ne tehessen.

NÉMETH JÁNOS MAGYAR BAN-KÁR.

Az amerikai magyarság egyik leg-ismertebb embere kétségtelenül

Németh János, aki szerény viszonyokból küzdötte fel ma-gát tekintélyes finanszezapozitássá. Né-meth János Hazletomban bankározkodott hosszú időn át, majd New Yorkba, a Washington street 457. száma alá tette át a főirodáját, ahova naponta garnadával érkeznek a levelek minden magyarlaktá amerikai városból és helységről. Hosszu évek becsületes munkálkodásának a jutal-ma aza esodás bizalom, amelylyel a ma-gyarak Németh János iránt viseltetnek.

Németh János neve a magyarság körében eszmévé vált, amely eszme moocsoktalan jellemet, hótiszta becsületességet, szigorú lelki pontosságot és meleg emberszeretet jelent. Aki bármikor bármily ügyben Németh Jánoshoz fordult, soha nem csalódott. Sok ezerre megy azoknak a hálfalkodó leveleknek a száma, amelyeket Németh János mint egy becsületes munkáslelkek győzedelmi jelvényeit őriz.

CSONGRÁDI PISTA JUTALOMJÁTÉKA. Csongrádi István a new yorki magyar színészetből mindig kivette a magyarságot s a magyar közönség ezért lelkes pártolással fogja őt megjutalmazni a jutalomjátékán. **Vasárnap, december 26-án** délután 3 órakor lesz a jutalomjáték a Webster Hallban, a 11-ik utca 119. száma alatt. Az ördög mátkája, Gécy István az a kedves énekes népszínműve fog színe kerülni. Érdekesé teszi az előadást a Serly nővérek fellépése, akik egy amerikai színtársulattal folytatott művészi körútról most tértek vissza. A női szerepek is a legjobb kezekben vannak s a közönségnek élvezetes délutánja lesz.

TEMPLOMSZENTELÉS NEW BRUNSWICKEN. A természet is, mintha együtt akart volna ünnepelni, mert f. hó. 19-én gyönyörű, szép decemberi napra virradtunk. Közélszól-távolból ezernyi tömeg gyűlt egybe a Bayard- és Schuyler-utca sarkán levő új magyar ev. református egyház temploma elé, ahol kalaplevéve, a legnagyobb áhitattal hallgattuk nt. dr. Kacziány Géza philadelphiai lelkész lelkészt és nt. Hamborszky Gyula serantoni (Pa.) lelkész megható beszédét, melyek elhangzása után a Bohn Concert zenekarának hangjai mellett bevonultak az ez a délia gyönyörűen feldisznített nagy templomba. A templom megtelt ajátatos hívőkkel, akik hálaírást rebegtek a Mindenható Uristen zsámolya előtt, aki megengedte elérni azt az időt, amikor az ő nagy tudású fiatal lelkésziük, nt. Hamborszky N. Pál időt és fáradságot nem kímélő, fáradhatlan és lelkes buzgólkodása folytán ma már saját templomukban az édes hazai nyelven dicsérhetik az Urat.

Az ünnepély a következő sorrendben folyt le: A nép bevonulása alkalmával a templom lelkésze a bibliai kezében a szöszökre lépett és azt elhelyezte, a lelkészt követték a vidéki lelkészek és az egyházi szent edényeket vivő elöljárók. Ezután nt. Hamborszky Gyula serantoni lelkész gyönyörű imával a templomot felavatta; az énekar pedig remek egyházi énekkel gyönyörködtette az ajátatos hívőket. Most nt. dr. Kacziány Géza lelkész ur lépett a szószékre, aki is a töle már megszokott ékesszólásával, mely vallásos érzülettel áthatott, fenkölt szellemi szent beszédével valóságos elbűvölő a hívőket s nem maradt szem szárazon, mikor az édes magyar haza iránti lángoló hazaszeretetre buzdította a hívőket, megáldotta a templomot és annak minden egyes részét. Nt. Hamborszky N. Pál ur az egyház lelkésze pedig remek szép és megható, vallásos érzülettel áthatott gyönyörű felavatási beszédet mondott és az egyház történetének nevezetességeit mondta el érdeklődően. Az egyházi énekar ismét remekelt az ő mestersen előadott egyházi énekével. Ezután nt. Hamborszky Gyula lelkész ur egy kisdédet keresztelt meg és a zenekar remek előadású egyházi zenéjével a délelőtti istentisztelet véget ért.

Az egyház vidéki látogatóit az iskola helyiségekben megvendégelte, a notabilitások részére pedig bankett volt, ahol a new brunswicki angol közönség színe-javá megjelent és szebbnél-szebb tósztokat hallottunk. A Bevándorlót Rényi Jenő trontoni iróvezető képviselte a bankettent.

A délutáni istentisztelet alkalmával nt. Hamborszky Gyula magyar ev. ref. lelkész gyönyörű előfóhászt mondott és bibliai olvasott. Ezután nt. Harsányi László new yorki lelkész ur költői lendületű, magasztos szentbeszédet és szívhez szóló imát mondott, melynek végeztével megható szavakkal áldotta meg a megjelent hívőket, kik a mai napon valóságos égi malasztban részesültek. A magyar istentisztelet végeztével az angol istentisztelet vette kezdetét, amelynek kimagaslóbb része volt dr. Kacziány Géza lelkész ur remekül előadott szöszö egyházi éneke. A nagytiszteletű ur itt bemutatta, hogy nemcsak kiváló tudós és hitész, hanem mint kiváló jó énekes is derekasan megálta helyét. Végül ki kell még emelnem Rev. Wordin angol ref. lelkész — a Sunday School szuperintendense — beszédének ama részét, melyben dicsérelve emlíkezik meg a magyarokról és azok tulajdonságairól, azzal, hogy az amerikaiak-

nak igenis szükségük van a magyarokra. Ebből látható, hogy a lefolyt ünnepély csakugyan magasztos, imponáns és lélekelmélő volt és így kötelességemnek tartom ez uton is köszönetemet kifejezni nt. Hamborszky N. Pál lelkész urnak az ő fáradhatatlan, időt és költséget nem kímélő buzgólkodásáért, a templom-elöljáróknak és presbytereknek, továbbá a magyar ev. ref. egyház minden egyes tagjának az ő áldozatkészségeért azzal a kérelemmel, hogy ne feledkezzenek meg egyházukról és különösen arról, hogy az egyház szegény és ennélfogva áldozatkészségükkel, szívvel-lellekkel azon lesznek, hogy az egyház a legrövidebb idő alatt adósságaitól meg fog szabadulni.

Adjja Isten, hogy így legyen!

Rényi Jenő.
Polgáry Géza balesete. Öszinte részvétellel értesülünk arról, hogy Polgáry Géza magyar festőművészt a minap komoly baleset érte. Amint ugyanis a new yorki második Avenuen a egy villamos kocsiára fel akart kapaszkodni, a lába megcsuszott és egy véredénye megrepedt. A művészt dr. Horn J. Ferencz kezelte és az orvos állítása szerint Polgáry talán még csak egy hét múlva fog ismét a lábán járhatni.

Perényi Béláné hazaérkezett. Perényi Béla ismert new yorki zászlogyáros neje egy hosszabb európai üzleti körútról a minap érkezett vissza családjához. Perényiné urnának az utazgatás alig ártott, sőt ellenkezőleg a lehető legvirulóbb színben érkezett vissza New Yorkba.

A new yorki segélyegylet évi közgyűlése, mely a jövő hónapban fog megtartatni, már előre veti az árnyékát. Az igazgatók választása körül már most folyik a korteskedés. Mi ennek az egyre fokozódó érdeklődésnek csak örülünk, mert a new yorki magyar segélyegylet, mely a Magyar Menházat tartja fenn, ugyancsak megérdemli, hogy minden magyar ember, ha mindjárt mindenki nem is lehet igazgató, érdeklődéssel viseltessék irányában.

Boldog Karácsony.

Édes öreg szüleivel a karácsonyfa alatt ülhet boldogan Szalay Albert, 1661—E. 30th St. Lorain Ohio-i honfitársunk; sok évi távollét után hajójegyet küldött öreg szüleinek, azok jöttek és mikor dobogó szível New Yorkba értek, a bevándorlási bizottság öregeknek és betegeknek találta őket és már úgy látszott, mintha a deportálás elkerülhetetlen volna. KISS EMIL bankár kezébe vette a dolgot és ma az öregek már fiuk házában örömben beszélhetik el az átélte félelmüket.

Szalay Albert, a boldog fiu, a következő levelet közli:

New York.
Ezennel köszönetemet fejezem ki önnek szives közbenjárásáért, hogy öreg szüleimet szerencsésen és legjobb uton idehozatta és önt ezennel bátran ajánlom minden magyar honfitársamnak. Tisztelettel Albert Szalay, 1661 E. 30th St., Lorain, O.
Mindez csak azt bizonyítja, hogy honfitársaink legjobban teszik, ha hajójegyeiket KISS EMIL bankárnál veszik meg.

Ujvilági reflexiók.

Egyetlen ember. Tolsztoj kiadóját az orosz kormány a napokban egy évi börtönrre ítélte Tolsztoj forradalmi műveinek kiadásáért. Tolsztojr a magára, a tulajdonképpeni bűnösre a mindenható orosz zsarnokság még kezeit sem meri tenni, bár Tolsztoj szintén hatalmában van. Pedig Tolsztoj az orosz birodalom legnagyobb, legveszedelmesebb forradalmárja, aki amellett kitartó igazgató, s vakmerő törvényszegő. Az orosz törvény szerint nálánál sokkal kisebb bűnöket lőttek agyon, akasztottak, s küldtek száműzetésbe ezerszámra. Ő maga képtelen még a légynek is ártani, de a kormány szemében nagy bűnös, akitől azonban az orosz ezár és zsarnoki kormányrendszere a mögötte álló roppant hatalom dacára is fél. Sok ezer rendőreinek és kőzalkjainak egyikével sem meri őt molesztálni falusi otthonában. Mindössze annyit kísérelnek meg hangja elfojtására, hogy kiadóját börtönözik be, hogy elrettentő példát nyújtsanak azoknak, akik műveit terjesztik.

Tolsztoj maga csupán egyetlen ember, akit az orosz zsarnokság ezernyi rendőreivel, hóhéraival szemben nem véd más, mint szellemi felsőbbesége. Ez azonban elengedőnek bizonyult. Ritka eset, hogy a szellemi kiválóság egyetlen ember

iránt oly általános tiszteletet vívjon ki, mint a Tolsztoj esetében. Tolsztoj tanításainak nagy része utópikus, s nem mindig egyeztethető össze a gyakorlati viszonyokkal. De oly ékesszólással, kitartással hirdette mindig a békés munka, az egyszerű életmód igéit, áldásait, s oly őszinteséggel nyújtott kitünő példát saját életmódjával, hogy megindította, s meghódította a szíveket, s az egész világ millióinak rokonszenve, és saját szellemi felsőbbesége arra kényszerítte a ezárt és kormányát, hogy megvédje Tolsztoj s a saját zsarnoksága ellen. Így bizonyul be, hogy a szellemi kiválóság nagyobb hatalom, mint a börtönök ijesztő réme, vagy a szuronyok erdeje.

Akik nem tudtak tanulni. Nemrégiben meghalt egy híres indián, aki egyik típus alakja volt Amerika régi tulajdonosainak, a vörösbőrű indiánoknak. "Vörös Felhő"-nek hívták, s kiváló szellemi képességekkel bírt, amit azonban nem tudott, s nem akart fejleszteni. Mindvégig amig csak lehetett, kétségbeesett erőfeszítéssel küzdött a fehérek ellen, akik lépésről-lépésről foglalták el, s vették birtokukba hazáját. Végre is azonban kénytelen volt elismerni, hogy a fehérek tanulási s haladási hajlammal, s munkára való készségükkel fölülte állanak az indián fajnak, s hogy Amerika gazdag földjét át kell engedni a haladás számára, a minék a fehér emberek szellemi kiválósága, akaratereje nyitja meg az utját.

Vörös Felhő tehát felhagyott a további küzdelemmel, s átengedte helyét a civilizációnak.

Midőn Vörös Felhő született, az Egyesült Államok háromnegyedrészre még vadon volt. Már hajlott kora lett, s a fehérek még nem fejezték be az indiánok, s területeik meghódítását. Vörös Felhő sokáig uralkodott az északnyugati területek felett. Halála napjáig mindig hitte, hogy joga volt uralkodni, s összes erejét, s hadifortélyait használni a betolakodó idegenek visszaszorítására. Jogaiban mindig bízott, de küzdelemének reménytelenségét csak akkor látta be, midőn egyszer meglátogatta Washington, meglátta ott a felhőkig nyúló házakat, a vasutakat, s a civilizáció egyéb alkotásait. Akkor a fátyol egyszerre lehullott szeméről.

Belátta, hogy az indiánok pusztulni kell, s az indiánok pusztulása természeti törvény. A haladás ellenségeinek meg kellett hátrálniok a haladás szekere előtt. Nagy városok keletkeztek ott, ahol azelőtt az indiánok táborúzei füstölöttek. Közúti vasúti kocsik járnak ösvényeik helyén. Békés, szorgalmas, alkotási vágytól hevített népfajok viszik előre a civilizáció lobogóját ott, ahol az indiánok nyilai süvöltöttek, pusztítva a testvér-áldat.

A civilizáció, a haladás erejét mi sem mutatja jobban, mint az amerikai indiánok sorsa. El kell pusztulnia nemcsak az egyéneknek, hanem egész nemzeteknek, s népfajoknak is, ha nem akarnak tanulni, s nem hódolnak a civilizáció, s a haladás törvényeinek. Ha az indiánok nem vetették volna meg a tanulást, haladást, békés és szorgalmas munkát, ma is űk uralkodnának Amerika felett.

Eppen most vívódik a Keleten egy valamikor hatalmas sárga faj, a kínai, s nyugbra, de súlyos vereségein kulva szorgalmasan kanalazza a civilizáció orvosságait, hogy az elpusztulástól megmeneküljön. Egy másik sárga faj pedig, a japáni, világhatalommá, s a fehér faj félelmetes vetélytársává nőtte ki magát, csupán azért, mert igyekezett tanulni, s a civilizáció és haladás vívmányait a maga javára értékesíteni.

A tanulság mindebből az, hogy az egyének, s nemzetek legveszedelmesebb ellensége a saját maradiságuk, a saját törekvéshiányuk.

Ligeti Itare.

Krisztics Milán.

Milán fiaának: vádjai Szerbia ellen.

Krisztics Milán, Milán volt szerb király törvénytelen fia, aki tavaly egy budapesti orfeumban lépett fel, mint műlővő, jelenleg Bécsben tartózkodik, a következőképpen nyilatkozott az utolsó és utolsó előtti évtizedben Szerbiában lefolyt eseményekről.

Elmondotta, hogy édesanyja — Artemizia — egy levantei bankárnak és építésznek a leánya volt s Milán szerb király titkárához, Kriszticshez ment feleségül. Krisztics Artemizia asszony tizenhét évvel fiatalabb volt férjénél, emellett na-

ROSETT M. Bankházai

30 év óta fennállanak

FÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK

FIÓKZULETEK:
477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.
22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa.
142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O.
PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGZULET.

ROBERT LEWIN & CO.

14 hmithfield t., PITTSBURG, PA.

Az Egyesült Államokban élő magyaroknak legnagyobb és legrégibb bevásárló helye borok és pálinkák számára.

Harminczéves fennállása óta

a legolcsóbb, legjobb és legtisztább italok mindig itt voltak kaphatók. A rakár, mely Pittsburgnak látványosága,

14 SHMITHFIELD STREET

alatt van. Magyarok, keressétek fel csak egyszer a megrendelésekkel a ROBERT LEWIN & CO. céget s meg fogtok győződni arról, hogy ott kislitstón fött valódi törkölyt és igazi hazai szilviumot fogtok kapni.Ötdollaron felüli rendelésnél az express-költség meg lesz írtve.....
A PÉNZ MONEY ORDEREN ELŐRE BEKÜLDENDŐ.

The Dollar Savings & Trust Co.
YOUNGSTOWN, OHIO.
Vágyon \$9,500,000. Pénzt küld az óhatárba és a világ minden részébe gyorsan, olcsóan, pontosan. Pénzletek után 4 százalékos kamatot fizet. Magyar osztály vezetője: BURGER B. LAJOS

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK

United States Depository.

NORTHFORKI ELSO NEMZETI BANK

Az Egyesült Államok betéti helye.

Tőke: \$50,000.00. Megkeresett felesleg: \$20,000.00.
MEGKEZDTE AZ ÜZLETET 1906 SZEPTEMBERBEN.

A legolcsóbb hajóvonalak ügynökei. :Külföldi pénzeket: vesznek és eladnak.
LESTER G. TONEY, elnök,
WM. J. BEURY, alelnök,
R. B. PARRISH, pénztáros.
Postautalványokat az Egyesült Államok és a világ minden részébe küldenek.

NORTHFORK, McDOWELL CO., WEST VIRGINIA.

Csongrádi jutalomjátéka

VASÁRNAP, DECEMBER 26-ÁN, DÉLUTAN HARMÓR ÓRÁKOR A

A Webster Hallban

119 EAST 11-IK UTCZA. SZINRE KERÜL:

az Ördög mátkája

Énekes népszínmű, három felvonásban. — Irta: Gécy István.
SERLY IRÉNKE ÉS ETEKA FELLEPÉSTÉVEL.
Előadás után táncz Török István nagyteremben: 414 East 5-ik utca.

gyon szép, temperamentumos és vigkedélyű. Egy társaságban megismerkedett Milán királyival, aki mély rokonszenvet kezdett érezni a szép asszony iránt.

— Egy év alatt! — ugymond Krisztics — ez a rokonszeny hatalmas szenvedélygé vált s mivel az anyám és férje közti nagy korbeli differenzia, meg a természetük és temperamentumuk közti különbség már amugy is egyenetlenkedésekre szolgáltatott alkalmat, Milán király pedig szintén elválva élt Natáliától, leg-helyesebbnek látszott, ha valódi atyám elveszi Kriszticsét. Anyám azután evül: férjétől, atyám pedig a begrádi kónaány intrikái folytán trónjáról lemondva, 1892-ben Konstantinápolyba ment anyámmal ahol Abdul Hamid szultán sürgetésére, a ki anyám családjának nagy pártfogója volt, megtörtént az eljegyzés. A házasság megkötését azonban belgrádi intrikák megakadályozták. Atyám aztán hogy nekem nevet adjon, örökbe fogadott, anyám pedig két leányával, kik ma huszonkét-huszonhárom évesek, Konstantinápolyba ment, ahol meglehetősen kedvező anyagi viszonyok között élnek mindhárman. Krisztics, anyám volt férje, másodsor is megnősül, és felváltott egy orosz- lengyel nagybirtokos hölgyet s jelenleg is birtokán gazdálkodik. Atyám életének utolsó éveit az osztrák kornánál töltötte. Mint ismeretes, 1900-ban Sándor király feleségül vette Natália volt udvarhölgyét, Draga Masint. Atyám minden igyekezetével azon volt, hogy ezt a házasságot megakadályozza, de az semmibe nem vette atyja kérését, hanem egyenesen kényszerítette arra is, hogy a szerb hadsereg akkoriiban viselt főparancsnokságáról lemondjon és újra önkéntes számkivetésbe menjen. Egy évvel később aztán meg is halt az atyám, bár addig soha komolyabb baja nem volt. Annak idején az a hír terjedt el, hogy Milán természetes halállal mult ki. Én azonban olyan adatokat tudnék felsorolni, amelyek egy ezzel ellentétes verziókat a jogosultságát bizonyítják. Elmondhatnám, hogy Draga Masin nem elégedett meg atyám számkivetésével s gyűlölete atyám ellen még Szerbia határain is bizvást tulterjedhetett. Ezt a feltevést erősítik meg az atyámat kezelő orvos egyik nyilatkozata és Naumovics István és feleségének, Sandrow grófnőnek feljegyzései. Naumovics éveken keresztül szárnysegéde és bizalmas barátja volt atyámnak. Ha mindezt behatóbb vizsgálat tárgyává tennék, azt hiszem, közelebb jutnánk Milán király halálának az okához.

A BEVÁNDORLO

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 322 EAST 72ND STREET, NEW YORK. Telefonszám: Lenox 6766.

PIRKIRODÁK: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Kanada egész évre... \$4.— Egyesült Államok egész évre... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 322 East 72nd St., New York. Telephone: Lenox 6766.

BEANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4.— For the United States, 1 year... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

BSZILÁNKOK.

Békesség a földön! Persze, hogy az van. A kis Nicaraguában még egyre ölik egymást az emberek. Szent Pétervárot egy bombával darabokra szaggatták Karpoff ezredes, az orosz titkos rendőrség főnökei. Koreában pedig a nyílt utcákon szarták le a miniszterelnököt. Békesség a földön!

Másképp gondolta ezt a béke, a szeretet nagy eszményesítője. Talán még fog gyümölcsöt hordani a mag, melyet tizenkilenc évszázad előtt az emberiség nagy kertésze elvetett. Talán...

A bevándorlási hatóság is kedveskedett egy karácsonyi ajándékkal. Elrendelte, hogy amennyiben egy bevándorló családnak egyik tagja a tengeren megbetegednék és betegien ideérkezne, az egész családot visszatolonozolják oda, ahonnan jött. Pedig a bevándorlási hatóság is hisz Jézusban és meg fogja ünnepelni az ember szeretet prófétájának és tanítójának születésnapját.

Mikor dr. Cook azzal lármázta tele a világot, hogy felfedezte az északi sarkot, a németek hamarosan a magukénak reklámlálták, habár még a nevet is meg angolosították. Most, hogy kiderült, hogy ez a dr. Cook tulajdonképpen egy kis hamis, aki csak hírből ismeri az északi sarkot, a németek szeretnék őt lerázni magukról. Nem lehet. Ebben a németben törököt fogtak a sváb atyafiak.

A belga királyt nagy ünnepek között átadták a földnek. Porrá lesz ime, ami, amíg él. — piszok volt.

Még csak a minap hangoztatták odaát, hogy a hámaszövetség szilárdabban áll, mint valaha. Most pedig azt kábelzik, hogy Ausztria az olasz határon gyanus módon mozog. És ez meglepi a világot. Akinek szeme van, látja, hogy Ausztria, hogy Olaszország egyetlen vágya, az olasz tartományokhoz Olaszországhoz való csatlósása. És meg fogja kapni. Mert Ausztriától mindenki megkaphatja azt, amit akar, csak a magyar nemzet nem. És nem Ausztria a hibás. A magyar nemzetnek akarnia kellene.

Már megint azt számítgatják az Egyesült Államok statisztikusai, hogy a bevándorlók munkások mennyi pénzt küldtek a karácsonyi ünnepek alkalmából hazájukba. Ne azt számítgatassák. Hanem inkább azt, hány özvegy siratja odaát, a munka mezején itt elhullott férjét s hány munkanélküli ember vált itt nyomorékká.

A napokban egy itteni egyetemi tanár afőlött értekezett, hogy az asszonyok miért mutatnak a karácsonyi ünnepek közeledtével nagyobb hajlandóságot a lopásra. És elítélte őket, mert szerinte még utánzásai vágyból lopnak. Arra nem gondolt a tudós tanár, hogy számos anya még az élete árán is szeretne gyermekeinek némi örömet szerezni.

AMERIKAI DOLGOK.

Az amerikai Hary János. A Times szerint Cook-ot a világ sohasem fogja az északi sark felfedezője gyanánt elismerni. A kopenhágai egyetem határozta őt magasra fölé helyezi mindazoknak az elődöknek, akik messze földről fantasztikus mesékkel tértek vissza. Némelyek Louis de Rougemonthoz, a kalandor franciaíróhoz fogják hasonlítani, aki észak-ausztráliai kalandos történetekkel esalta meg az angol tudományos világot, mások pedig Humbert Terézhez, aki nem létező millió örökségének meséjével esalta lépre a francia tőkepénzeseket.

Cook ugnevezett bizonyítékai egyáltalán sem tartalmazzak, amit bizonyítéknak lehetne nevezni. Ellenkezőleg, ezek a "bizonyítékok" inkább hiteltelenséget és ügyefogyott impozitárságot mutatnak. A felmutatott adatokkal épp úgy állítható volna, hogy nem az északi, hanem a déli sarkot fedezte fel.

Egy millió dollár kriztkindliré. Az acéltörzst elhatározta, hogy szerte az országban levő telepein dolgozó összes munkásai között egy millió dollárt oszt ki karácsonyi ajándékként. Az ajándékot nem készpénzben, hanem a társaság részvényeiben osztják ki.

Az mckeeroocksi sztrájk áldozata. Frank Hoffstot, a mckeeroocksi acéltörzsigár elnöke lemond állásáról, s eltávozik Pittsburgból. Barátai szerint e lépésre Hoffstotot a közvélemény és a lapok részéről az utóbbi időben ért támadások bírták, mely támadások a mckeeroocksi sztrájkból kifolyólag keletkeztek.

Elegáns szélhámos. A new yorki Plaza szálloda házi detektívje nagy buzgalommal keresek a héten egy divatosan öltözött idegent, aki a mult szombatn délután besétált a szálloda éttermébe, s egy vendég neve alatt jól megébdelt, vett egy skatulya finom szivart, s egy 35 dolláros hamis csekket beváltott. Az ebéd után gyorsan elmenekült egy taxicab segítségével.

Nagy tűz Brooklynban. Brooklynban, az Edward B. Jordan & Co. cégnek a Tiffany Place-on levő faáru gyára kigyuladt és teljesen leégett. Az óriási tűzvészben három emberélet elpusztult, s több mint százezer dollárnyi kár keletkezett.

Karácsony előtt nem lehet válni. O'Gorman new yorki bíró megtagadta egy válpör tárgyalását azon az alapon, hogy sajnálatos dolog volna egy férj és feleség válását közvetlen karácsony előtt kimondani. Reméli, hogy a szóbanforgó felek felhasználják a szeretet ünnepeinek alkalomát a kibékülésre és visszavonják a válpört, őt gyermekükre való tekintettel is.

Állami bányahivatal Amerikában. Muzgalom indult meg az Egyesült Államokban egy állami bányahivatal felállításáról. A mozgalmat azok a borzasztó állapotok teremtették, melyek az Egyesült Államok bányái körül uralkodnak, s melyekről csak igen kevés embernek van tudomása. Csak egyedül a szénbányákban harmincz év óta több mint 30.000 ember vesztette életét, s 100.000-re rug azok száma, akik súlyos sérüléseket szenvedtek. 1907-ben 3125 munkás vesztette el életét a szénbányákban, öt ember minden 1000 bányászból. Ezzel szemben az európai államokban, hol a bányákat bányahivatal révén állami felügyelet alatt tartják, a veszteség emberéletben alig számbavehető.

Gazdag nők szegény sztrájkolókkal. Messze esnek a Fifth Avenue fényes palotái az alsó East Side szennyes, zsúfolt lakásaival telt bérházaitól. A két különböző vidék lakosai most a bluzkészítők sztrájkja alkalmából mégis összekelültek. Talán időtöltésből, talán a változatos kedvéért, talán hirtelen fellobban nem eszéből a Fifth Avenue gazdag női elhatározta, hogy élebeik simogatása, esőkolgatása helyett a tisztességes megélhetési viszonyokért küzdő szegény bluzkészítő leányok segítségére sietnek.

Dr. Farkas D. János, 315 Market St., McKeesport, Pa. Magyarországi és amerikai egyetemesül végzett orvos, elvált mindenféle betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRÁK: Délelőtt 9 óratól 11-ig, Délután 1 óratól 3-ig, Este 7 óratól 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVÉD ES JOGTANÁCSOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

Dr. P. SCOTT, MAGYAR FOGORVOS, Seaton Building, Uniontown, Pa. RENDEL naponta 9-től 12-ig, délutáni 1 óratól 5 óráig.

DR. KIRÁLY BÉLA KERESZTYÉN GYÓGYINTEZETE 123-5 Street, McKeesport Pa. Gyógykezelek a saját intézetemben min denennapi betegséget, úgy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskéregperülést, rákot, jótállás mellett, operáció nélkül végbehozok. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEGKERESÉSEKBEK E MLITSÉK A „BEVANDORLO” T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

Napról-napra többen esatlakoznak a millióm nők sorából a szegény sztrájkoló leányok sok ezer főre rugó táborához, kitartásra bírva őket, anyagilag is segítve ügyük sikerét. A helyzet pártatlan a maga nemében.

A sztrájkolók kedden nagy tüntető felvonulást tartottak autómobilokkal, melyhez az autómobilokat természetesen a gazdag pártfogók kölcsönözték. A menetet Mrs. Belmont, a suffragettek vezetője, az ismert milliós nő vezette. A menetbe a felső négysszázak számos tagja vegyült a munkásleányokkal. Ott volt Mrs. Anne Morgan, Morgan ismert pénzkirály leánya, Miss Helen Stokes, s számos a pénzkirályok családjaiból.

A rendőrség több sztrájkoló leányt letartóztatott, mert ezek a velük nem tartó társnőket megtámadták. Minden egyes esetben a gazdag pártfogók óvadékat adtak a letartóztatottakért, s ügyvédet alkalmaztak védelmükre.

Egy millió dollár kriztkindliré. Az acéltörzst elhatározta, hogy szerte az országban levő telepein dolgozó összes munkásai között egy millió dollárt oszt ki karácsonyi ajándékként. Az ajándékot nem készpénzben, hanem a társaság részvényeiben osztják ki.

Az mckeeroocksi sztrájk áldozata. Frank Hoffstot, a mckeeroocksi acéltörzsigár elnöke lemond állásáról, s eltávozik Pittsburgból. Barátai szerint e lépésre Hoffstotot a közvélemény és a lapok részéről az utóbbi időben ért támadások bírták, mely támadások a mckeeroocksi sztrájkból kifolyólag keletkeztek.

Elegáns szélhámos. A new yorki Plaza szálloda házi detektívje nagy buzgalommal keresek a héten egy divatosan öltözött idegent, aki a mult szombatn délután besétált a szálloda éttermébe, s egy vendég neve alatt jól megébdelt, vett egy skatulya finom szivart, s egy 35 dolláros hamis csekket beváltott. Az ebéd után gyorsan elmenekült egy taxicab segítségével.

Nagy tűz Brooklynban. Brooklynban, az Edward B. Jordan & Co. cégnek a Tiffany Place-on levő faáru gyára kigyuladt és teljesen leégett. Az óriási tűzvészben három emberélet elpusztult, s több mint százezer dollárnyi kár keletkezett.

Karácsony előtt nem lehet válni. O'Gorman new yorki bíró megtagadta egy válpör tárgyalását azon az alapon, hogy sajnálatos dolog volna egy férj és feleség válását közvetlen karácsony előtt kimondani. Reméli, hogy a szóbanforgó felek felhasználják a szeretet ünnepeinek alkalomát a kibékülésre és visszavonják a válpört, őt gyermekükre való tekintettel is.

Állami bányahivatal Amerikában. Muzgalom indult meg az Egyesült Államokban egy állami bányahivatal felállításáról. A mozgalmat azok a borzasztó állapotok teremtették, melyek az Egyesült Államok bányái körül uralkodnak, s melyekről csak igen kevés embernek van tudomása. Csak egyedül a szénbányákban harmincz év óta több mint 30.000 ember vesztette életét, s 100.000-re rug azok száma, akik súlyos sérüléseket szenvedtek. 1907-ben 3125 munkás vesztette el életét a szénbányákban, öt ember minden 1000 bányászból. Ezzel szemben az európai államokban, hol a bányákat bányahivatal révén állami felügyelet alatt tartják, a veszteség emberéletben alig számbavehető.

Dr. Farkas D. János, 315 Market St., McKeesport, Pa. Magyarországi és amerikai egyetemesül végzett orvos, elvált mindenféle betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRÁK: Délelőtt 9 óratól 11-ig, Délután 1 óratól 3-ig, Este 7 óratól 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVÉD ES JOGTANÁCSOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

Dr. P. SCOTT, MAGYAR FOGORVOS, Seaton Building, Uniontown, Pa. RENDEL naponta 9-től 12-ig, délutáni 1 óratól 5 óráig.

DR. KIRÁLY BÉLA KERESZTYÉN GYÓGYINTEZETE 123-5 Street, McKeesport Pa. Gyógykezelek a saját intézetemben min denennapi betegséget, úgy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskéregperülést, rákot, jótállás mellett, operáció nélkül végbehozok. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEGKERESÉSEKBEK E MLITSÉK A „BEVANDORLO” T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

Leczke a zsarnokoknak

Politikai merényletek nagyban.

Nagy meglepetés érte a világot a karácsony előtt való napokban. Külömböző helyeken négy magasrangú tisztviselő ellen politikai okokból gyilkos merényletek következtek el. Minden egyes tett az elnyomott népek a zsarnokok ellen való tiltakozását akarta kifejezni.

Seoul, korai városban Yi Wan Jon koreai miniszterelnököt az utcán késsel lezurta, s halálosan megsebesítette egy ember, akiről az hiszik, hogy a japángyűlölő titkos szervezeteknek a tagja. A miniszterelnököt kórházba vitték, hol nem sokára meghalt. A merénylőt letartóztatták. A merénylet a koreaiak japángyűlölőinek eredménye.

Szentpétervárot a titkosrendőrség főnöke, Karpoff ellen bombamerénylet következett el. A bomba a rendőrfőnököt apró darabokra tépte. Karpoff arról volt nevezetes, hogy hamis bizonyítékokat szokott gyártani egyes politikai vádlottak ellen s a merénylet valószínűleg a nihilisták műve.

Bombayban, Arthur Jackson főbírót agyonlőtték, éppen amint egy színházba belépett. A merénylet valószínűleg az angol uralmat gyűlölő indiánok köréből ered. A tettes elmenekült. Jackson nemrég ítélt egy indiai bennszülöttet életfogytiglani fegyházra, s azt hiszik, hogy a tettes ezt az ítéletet akarta megboszulni.

Bukarestben, Romániában Bratiano külügyminisztert lötte le és súlyosan megsebesítette egy anarchista, akinek nevét nem tudjuk.

Bármi is legyen a motívuma az angol bíró meggyilkolásának, az bizonyos, hogy az angol kormányt ez még nagyobb aggodalommal töltötte el a brit-indiai viszonyok tekintetében. Attól félnek, hogy a közel jövőben véres fölkelés fog kitörni Indiában az angolok uralma ellen. Az indiaiak angolgyűlölőinek már számos előkelő főtisztviselő élete esett áldozatul. Csak a legutóbbi nyáron történt, hogy London utcáin két angol tisztet lött le egy fanatikus indiai diák, akit ezért csakhamar halálra ítélték és kivégezték.

Nicaragua új elnöke. Zelaya elvesztette elnöki állását, hatalma azonban nem szűnt meg Nicaraguában. Megtették elnöknek egy régi pártbíró, aki a politikai körök véleménye szerint csak "stóma"ja Zelayának. A nicaraguai kongresszus csaknem egyhangulag megválasztotta elnökül a Zelaya és hívei által ajánlott dr. Jose Madriz törvényszéki bírót, s egyzersmind köszönetet szavazott Zelayának.

A választás eredménye természetesen nem elégteli ki sem a forradalmárokat, sem az Egyesült Államok kormányát, a kik a Zelaya-uralom folytatását, s Zelaya befolyásának érvényesülését látják benne. Knox külügyi államtitkár kinyilatkozta, hogy az Egyesült Államok kormányának magatartása Nicaraguával szemben nem fog változást szenvedni Madriz megválasztásával. Madriznak előbb meg kell mutatni, hogy képes felelősségteljes kormányt vezetni, s tud orvoslást nyújtani az amerikaiak ellenében elkövetett sérelmekért.

Vaughan bárónt elkergették. Vaughan bárónt Lipót király kedvesét, akit az elhalt uralkodó, ha nem is nyilvánosan, de titokban királynőjévé tett, kiűzték az országból. A közvélemény felzudult ellene, s a nép az utcáin kövekkel megdobálta kocsiját. A kormány bizalmasan értécsere adta, hogy ha nem megy önként, kénytelen lesz őt kitolonoztatni, mire a báróno csendben elhagyta Belgiumot. — Lujza hercegnő megérkezett Belgiumban, hogy atya temetésén részt vegyen. A temetési előkészületek javában folynak. A világ csaknem összes államai képviseltek magukat a temetésen. Az Egyesült Államokat Henry Lane Wilson, belgiami amerikai nagykövet képviseli.

A forradalmárok győzelme. A nicaraguai forradalmárok Estrada tábornok vezérlete alatt döntő győzelmet arattak Zelaya csapatai felett, s ez utóbbiakat meghátrálásra kényszerítették. Estrada elfoglalta Recreo-t, Vasquez-nak, Zelaya tábornokának legfontosabb erősségét, s győzelmet aratott az egész, mintegy nyolcz mérföldnyire húzódó háborús területen.

A közép-amerikai politikai körök ezt a győzelmet a vég közeledtének jósolják. Azt hiszik, hogy ezzel vége lesz a Zelayaizmusnak, s a legközelebbi lépés az új elnök, Madriz visszavonulásának kikényszerítése lesz, akit Zelaya eszközökkel tekinthetnek, s ki nem igazai választottja az országnak.

Mig a esata folyt, Madriz beiktatása az elnöki hivatalba Nicaraguában megtörtént. A beiktatásnál Zelaya is jelen volt, aki rövid beszédet intézett az egybegyűltekhez, felkérve őket az új elnök támogatására, s a testvérhárc megszüntetésére.

A beiktatás után Madriz elnök az erkölyről kihirdette az egybegyűlt népek, hogy amnestiát ad minden politikai foglyoknak s elrendelte ezek szabadonbocsátását.

Egy újabb hír szerint Zelaya maga fogja átvenni a kormány csapatainak vezérletét, s személyesen fog harcolni a forradalmárok ellen, ha ezek a harcot abba nem hagyják, s nem ismerik el Madrizt elnöknek.

Politikai merénylet Bukarestben. Bukarestben Bratiano román miniszterelnök és külügyminisztere egy munkás az utcán három revolverlövést intézett, melyek egyike a miniszterelnököt könnyedén megsebesítette. A merénylőt elfogták.

Nyolczvan millió deficit a poroszoknál. A porosz államháztartásról szóló kimutatás, melyet a legközelebb összeülő birodalmi gyűlés elé terjesztenek, nem valami rózsás képet mutat a porosz birodalom állapotáról. A megagyobbodott szükségletek, a túlfeszített követelmények révén a poroszok költségvetésének deficitje a nyolczvan millió márkát meghaladja.

Leopold ösei sirboltjában. H. Lipót belga királyt nagy fényvel és pompával eltemették. A király holtteste most már a lacksoni Sziáz Mária-templom sirboltjában fekszik, hol többi ösei is nyugosznak. A temetés idejében csak úgy zuhogott az eső, de a sok ezernyi néptömeg türelmesen kísérte a gyászmenetet a hosszú utvonalaikon keresztül. A király holttestét a szokásos egyházi szertartással helyezték el a sirboltban.

MORRIS FORST CO 200 Smithfield cor. Second Ave., Pittsburg, Pa. Amerika legnagyobb és legrégibb Pálinkaháza. Araink legolcsóbbak. Pálinkáink legjobbak. Győződj meg, tegyen egy próbarendelt. Minden 5 dolláros rendelésnél mi fizetjük a szállítási díjat keletre New Yorkig, nyugatra Chicagóig, Chicagón vagy New Yorkon túli államokba csak 10 dollár és azon felül rendelésnél fizetjük teherárként külföldre a szállítási költséget. Törtek minden rendeléshez mellékelni a pénzt külföldi postai money orderrel, vagy a vagy ajánlott levelel. ARÁNYOK: vagy vörös gabona: Altk... \$1.50, 3.00, 3.50, 4.00, 4.50, 5.00, 5.50, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50, 8.00, 8.50, 9.00, 9.50, 10.00. Szilvor... \$2.50, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00. Vörös t. teaurum... \$2.00, 2.50, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00. Füst. alkohol... \$3.00, 3.50, 4.00. KERJEN ARJEGYZÉKET. IRJON MAGYARUL. Üzletvezető: ANDREJKOVICS BÉLA. Czim: Morris Forst Co. 200 Smithfield cor. 2nd Ave., Pittsburg, Pa.

SZABÓ LAJOS postamester CHROME, N. J. és VIDÉKE EGYESÜLT MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ-ES VASUTTI JEGYEK TORVENYES UGYNOKE. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden ream bizott törvényes ügyeket a legszakoszerűben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Haz... A b... Jöjj... Vagy... Töle... Bár... Jöhe... Örd... Nek... S b... Ad nota... Képvisel... Telepén... Megvesz... De ráad... "Ha ez... S még sz... Nem ad... De csak... nekem... ROYAL... Budapest... lapokat me... dervény-kö... nekünk vis... nyekre, és... fontos mo... graniesár... egy erőf... valé békés... vették Zie... zós pénzüg... kos „bizab... ban meg... verek szá... terv után... és ujra me... sít. Anny... Ferenc a... az ő exlex... ellen. A es... ta! Alkot... Kossuthot... egyszerűen... székéből ad... lapot be ne... zonyítja, h... eszászárj... re mégis jö... a beestelen... váry. Kor... nemzetnek... majd folyt... hol 1905-be... Nagyon... mely szerin... lamférny... getlenségi p... Barabás Bé... re, az a te... gritásához... távol tartó... és egymag... zott a szék... nak, pártl... vol idegen... minden ma... politikus n... szükségét p... rasztani a... toonségi fü... Amerikai... Budapest... emlékeztim... ról. Részle... olvassuk m... ese tudósít... hírt közöl... ságra nézve... jelentené... égető kérd... Mihály, bel... nos, püspök... szentszék j... kai Egyesü... hogy ott a... kus hívók e... rint az ujjo... gyar püspö... magyar em... fog szünni... lelkészek és... a mostani g... püspök alá... vóket márt... ami pedig... sláv-uralom... hály régi g... származott... badult a sz... niklovjai

Hazai dolgok.

Közönyös dal.

— Fújja Wekerle. —

A hasamon lefekek S megvárom az exlexet, Jőjjön a pecsovicsár, Vagy jőjjön a granicsár, Tölem jöhet akárki, Báró, gróf, vagy egy márk, Jöhet Péter vagy Pali, Ördögi vagy angyali, Nekem mindegy, lefekek S bevárom az exlexet.

ALKU.

Adótam: "Juhász legény, szegény juhász legény..."

Képviselő, képviselő legény, Tele pénzzel ez a kövér erszény. Megveszem függetlenségét tőled, De ráadásul add az elvűsüged.

"Ha ez a pénz volna csak foglaló, S még száz annyi lenne borralvaló. Nem adhatnám el az elvűsügem, De csak azért, mert — sohse volt nekem!"

(ROYAL-klub, 1909. december.)

Politika.

Budapest. Mig a kábelerbesítés a hazai lapokat megelőzve, már a granicsár, a Héderer-kormány megbízatásánál tart. ... nekünk vissza kell térnünk az előző nyakokra, és különösen azoknak egy igen fontos motívumára. Eszerint, mielőtt a granicsár jött volna, a kormány még tett egy erőfeszítést a béke és a hatalomból való békes szabadulása érdekében. ... A két harminát a Dunánál egész esendőségre kereste, segítőkészek ebben a budapesti detektívek is, de több mint egy esztendő nem akadtak nyomukra. ... Nagyön fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

geny semetkőci parókiával kellett feleréslnie. Az amerikai magyar görög katolikus papok és hívek nagy részéhez személyes ismeretség és jó viszony fűzi. Most lépett a hatvankettedik évébe, de testi és szellemi erejének teljes birtokában van s ha valóban bizonylatosították, a távolesó működési területén nagy szolgálattal fog tenni hazájának és egyházának.

Mátyássy századost megoperálják.

Budapest. A kassai pokolgépes merénylet áldozatát, Mátyássy Zoltán honvédelmi századost, minap Kassáról Budapestre szállították, hogy a honvédelmi kórházban megoperáltassa magát. Mátyássy, akin Junga Sebő pokolgépes sulyos sebeket égetett, eddig Kassán volt ápolás alatt. ... A két harminát a Dunánál egész esendőségre kereste, segítőkészek ebben a budapesti detektívek is, de több mint egy esztendő nem akadtak nyomukra. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Feltámadt betyárvilág.

Budapest. A múlt év november havában a dunántúli megyéket néhány napig valóságos rettegésben tartotta két parasztleány, akik a régi betyárvilágra emlékeztető módon garázdálkodtak az országát mentén, eszárdák közelében. Megállították az országúton haladó utast, s lelőéssel fenyegetve pénzt követeltek tőle. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Trachoma-járvány. Mezőhegyes. Csanád vármegye területén Mezőhegyes községben jörfőmán állandó a trachoma, majdnem kizárólag azonban az ott alkalmazott felvidéki tótmunkások között, akiknek állandó gyógykezelése nagyon nehezen megy. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Nyár decemberben. Nagybecskerek. Nyolc nap óta teljes nyári idő van. A hőmérséklet a napon 25 fok, hajnalban 12 fok Celsius. A fák ismét rügyeznek és a vetések gyönyörűriek. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Nyiregyházi hírek. Postapalota Nyiregyházi. A postakincstár Nyiregyházi postapalota építését tervez, melybe 1911 augusztus elején, Salamon Jánossal együtt. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Szerencsésen megérkeztem, gyere rózsám mindjárt, várlak Deveserben. A lény el is utazott; de Budapestről nyomom követték a detektívek s Deveserben elfogták a rendőrök a szeretőjét, Salamon Jánossal együtt. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Óngyilkos uriaszony. Budapest. Minap reggel Tóth Teréz, egy kecskeméti fölkirtós felesége, öngyilkos kísérletet követett el. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Helyet a gyermekeknek! Gyula. A gyulai fogházban, amely teljesen a modern kor követelése szerint van berendezve, újtestendő napján különös és egyuttal fájdalmas esemény képzül. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Munkások szerencsétlensége. Kassa. Minap délelőtt négy munkás egy hatalmas suly, körülbelül másfél méter átmérőjű kábelerkeszt szállított egy négykezei taligán. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

rös utczán a koci megbillent és a kábelerkeszt a koci oldalán haladó Bicskey Imre munkásra zuhant és annak a mellét teljesen összezúzta, míg a sodrony végei Bicskeynek mindkét szemét kiszúrták. Bicskeyt haldokolva szállították a kórházba.

Tudás, vagy diploma?

Mezőkovácsháza. Huszonöt éven át tanított pontosan, szorgalmasan, kitűnően Breuner Antal mezőkovácsházai tanító. Már egész nemzedéket nevelt fel, már igazgató lett, amikor kiderítette valamelyik jóakarája, hogy nem végezte el a tanítóképződét. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Penzhamisító a vasgyárban.

Mátyássyolgy. A szépmegyei esendőrség letartóztatta a mátyássyolgyi vasgyárban Nagy Sándor bányamunkást, a kit hamis pénz gyártásán érték. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Agyonlőtte a feleségét.

Mezőberény. Zsiros János fiatal gazdálkodó szerelmi féltékenységből vadászfegyverrel agyonlőtte a feleségét. A gyilkost letartóztatták.

Trachoma-járvány.

Mezőhegyes. Csanád vármegye területén Mezőhegyes községben jörfőmán állandó a trachoma, majdnem kizárólag azonban az ott alkalmazott felvidéki tótmunkások között, akiknek állandó gyógykezelése nagyon nehezen megy. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Nyár decemberben.

Nagybecskerek. Nyolc nap óta teljes nyári idő van. A hőmérséklet a napon 25 fok, hajnalban 12 fok Celsius. A fák ismét rügyeznek és a vetések gyönyörűriek. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Huszonöt éves jubileum.

Nagyszőlős. Biky István magyazöllösi ref. esperes-lelkész decz. hó 3-án ünneplte tizenöt éves házasságának 25-ik évfordulóját.

Nyiregyházi hírek.

Postapalota Nyiregyházi. A postakincstár Nyiregyházi postapalota építését tervez, melybe 1911 augusztus elején, Salamon Jánossal együtt. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Az anya kedvese. Zólyom. Hegyhát község erdejében Lupták Pál és Forbuják Márton földmivészek megtámadták két régi ellenségeküket, Forbuják Márton és bátyja, Forbuják György. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

GYÁSZROVAT.

Zámory Zoltán mezőkászonyi ref. lelkész életének 54-ik, házasságának 22-ik évében elhunyt. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

DETROITI MAGYAR ORVOS.

Dr. HERBERT LEO volt cászári és királyi ezredorvos. TITKOS BETEGSÉGÉK SZAKORVOSA 2225 JEFFERSON AVE., WEST..... DETROIT, MICH

Gyógyszerészből csavargó.

Szatmár. A napokban egy valaha jómódú gyógyszerészt szállították át a rendőrségi fogházba a kórházba: Orsai Vilmos a tragikus sorsú toloncz neve; valaha Szatmárt volt patikája és mint régi úri családból származó fiatal ember, szerepet játszott a város társadalmi életében, később azonban elmulatta a vagyonát s egyszerre eltűnt szem elől. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

A pokolgépes századosról.

Székesfehérvár. Junga Sebő századost, a pokolgépes merénylőt, minap este Budapestre, ahol elmebeli állapotának megfigyelése végett volt, gyorsvonattal Székesfehérvárra szállították. Két katonatiszt kísérte. A vasútállomáson egyszerre híre ment, hogy Junga Sebő a városba érkezett s csakhamar nagyobb kivánsói csoport verődött össze. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Öngyilkos hadnagy.

Szombathely. Hodási Jenő szombathelyi születésű 83-ik gyalogezredbeli hadnagy, aki a legutóbbi időben a községi zászlóaljhoz volt beosztva, Közlegyen a Királyvágyi szakadékból föbelötte magát. Tetteinek okát nem tudják, de azt hiszik, hogy az ekkeseredés adta kezébe a fegyvert. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

A rab esküvője.

Szabadka. Bukvics József radonováci legény május 31-én agyonverte Vojnics Tomic Józsefet. A szabadkai esküdtésék Bukvicsot október 28-án elítélte hatévi fegyházbüntetésre. A gyilkos legény azóta a szabadkai fogház rabja s elvieszik illavára. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában. Sok év óta férfi és női betegségeket gyógyításunk szenteltük magunkat. Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keresnek szakavatott, tapasztalt európai orvosoknál, de egyik alaposon vizsgálják, kezelik szív, tüdő, ideg, máj, gyomor, vesze, hólyag, hólyag, szem, fül, orrbetegségeket, nemisegységet, aranyér, ékszerenyhántást, vérmérő-fegyadságot, huzgud, bőrféreg és bárduljanak betegségeit. ... Magyar fontos azonban az a hazai hír, mely szerint Barabás Béla, a népszerű államférfi, megkezdte a szétszakadt függetlenségi párt összebékítését.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, orvosok a

Bécsi Orvosok Intézetében. 140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY. 3-ik és Lexington Ave. között. RENDELÉS: Reggel 9-től este 8-ig VASARNAP: Reggel 9-től d. u. 4-ig.

S. G. ROVNIAK & CO.

Amerikában a legnagyobb tizlet hont és importált italok nagyban való elarusítására. Minden egyes megrendelésnél, ha a megrendelt italok ára legalább 10 dollár tesz ki, a szállítási költséget mi fizetjük. PALINKÁK GALLONOKRA. Jó fehér pálinka \$2.00, 2.50, 3.00. Jó vörös pálinka \$2.00, 2.50, 3.00. Legjobb gabonapálinka \$2.00, 2.50, 3.00. Jamaikai rum \$2.00, 2.50, 3.00. Köménymagos \$1.50, 2.00, 2.50. Anizs \$1.50, 2.00, 2.50. Tiszta spirituusz \$2.50, 3.00, 3.50. AMERIKAI BOBOK GALLONA. Ohioi vörös \$1.00. Ohioi fehér édes \$1.25. Kaliforniai régi, savanyú \$1.50. Kaliforniai muskátályos \$1.50. Kaliforniai tokaji \$1.75. Kaliforniai 5 éves Port bor \$2.00. Kaliforniai Sherry bor \$2.00. Kaliforniai burgundi vörös \$1.50. Az italokért járó pénz postautalvánnyal vagy regisztrált leveleim mindíg előre küldendő. AKI CSAK MEGKÖSZÖLT A MITISZTA BORAINKAT ES PALINKAINKAT, AZ SOHÁSEM BANTA MEG ES MINDIG LEJOBBAN ES PONTOSSAN KI VOLT SZOVALVA. Tegyen egy próbarendelést es nem fogja megbánni soha. A leveleket így cizmezze: S. G. ROVNIAK & CO., 318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSITÉK

Joseph Major Myers penzüldő íróadó. Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J. Fióküzlet: ALPHA, N. J. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Penzüldés az ó-hazába; a legbiztosabbban es legolcsóbban szállítok. Mindenféle hazai peres ügyeket, valamint konzuli hitelesítéseket olvóg. Egyedül közzéjük Philadelphia és környékén. Hírdetéseim minden nyelven ingyenes felvilágosítást kapnak.

KLEIN JAKAB

Legrégibb es legmegbízhatóbb magyar bankár, közjegyző es hajójegyzőnk. Amerikában, A PENNSYLVANIA VASUT FOGYONKEK. Egyedüli tulajdonosa a Magyar Amerikai Hittétársaságnak. Alapítók es főlőlege \$175,000. Fióküzletek: HOMESTEAD, Pa., DUQUESNE, Pa. Magyar jogügyeket pontosan es lelkiismeretesen lebonyolít. Forduljanak hozzá bizalommal. Cizme: Jacob Klein, banker, 1340 PENN AVE., PITTSBURG, Pa. 207 SIXTH AVE., HOMESTEAD, Pa. 16 N. DUQUESNE AVE., DUQUESNE, Pa.

SZABADALMAKAT

készítők bel- es külföldön a azok eladást es értékesítést követve HERZOG ZSIGMOND az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő es a budapesti kir. ügyosztalmon vizsgált oklevél megrtelés 118 NASSAU STREET, NEW YORK. Este es vasárnap 985 Second Ave.

EGYVELEG.

Krisztinkindli ügyek. — A k. u. k. bajusz! — Megint egy "hadititok!"

A krisztinkindli kedveskedni akart?

Van Európában egy kis nemzet, amely kiváló tulajdonságai daczára, szinte értelmetlen butatürellem állapotában leledzik néhány évekéje. Ennek a kis nemzetnek ebbeli butatürelmét fel-le és meg-kent királya tette próbára, szinte unalmasan hosszú idő óta.

Nos, a kis Jézuska, ugy látszik, kedveskedni akart ennek a kis nemzetnek és szenzációs fordulatot lepte meg, minden bizonynyal a szent karácsony alkalmából. A kis Jézuska ugyanis elvágta az uriszimpátiát és megkent férfiú élete hosszú fonatát és ezzel sok gyalázat, botránny és közöndör végére, megfellebbezhetetlen pontot tett. Ugyebár, ez nagyon szépen volt a kis Jézuskától?

Hát melyik az a boldog "kis nemzet"?

Előre becsütjük, az osztrák császárnak kutyája bájja sinés. ... Jól bírja az öreg. Ezekben a szeles, zimankós, kutyának való időkben, még csak egy vaalmire való influenztát sem kap és "ruganyos léptekkel" totyog "szeretett Magyarországnak és — "lovagias magyarjainak" (...!) a belga és az az, — ez egyszer — elkent királya: a lelke üdvösségében sirmak dült (!) Lipót!

Azt hiszem, megállapíthatjuk, hogy az egész művelt világ nagyon sajnálja, hogy ez így történt!...

Ha már ilyen jóvátehetően halálos pontnál tartunk, engedtessek meg, e helyütt feleleveníteni két decemberi és történelmi visszaemlékezést.

Téhat: 1926. december 2-ika!

és: 1848. december 2-ika!

1926. december 2-án ugyanis, a magyar nemzet abban a pokoli szerencsében részesült, hogy Etichó sváb paraszt inkarnatus fattyát: bizonyos Ferdinánd nevezetűt, becses családjával, a dicső hauburgai családdal egyetemben: a nyakára vett. Azaz, — lévén nadályokról szó — ereire tapasztott.

1848. december 2-án pedig abban a fokozottan pokoli szerencsében részesült, hogy eme kiváló, de furcsa emberfajnak, egy maig is létező öspéldányát lehetett szerencsés bőven patakzó ereire tapasztani.

Nem mintha annyira vérmes lett volna, hogy e disznadály közreműködése nélkül esetleg gutaités érte volna szegényt. Nem!

Egyáltalán nem játszottak közbe e jóvátehetően gyszástényeknél anatómiai és patológiai okok. — fájdalom! — e szomorú pontok a pszichopatólogiához tartoznak. ... Igen, a pszichopatólogiához tartoznak a többi agybéli rendellenességekkel egyetemben. Arra a lapra tartoznak, amelyen az orvostudomány oly zseniálisan kinyilatkoztatja: hogy minden öngyilkos előbb egy kicsit megbolondul. Ez a pszichopatólogia birodalma kérem! és kérem, ez a furcsa nevi tudomány nem ismer egynekét, csak en gros beszél, tömegekben és ha úgy tetszik: nemzetekben.

Eszünk ágában sem volt "személyeskedni". Csak hogy most december van, meg karácsony is van, meg hogy "szereztél Magyarországnak" is elhozta a graniesárbakó, a Héderváry, a "papa kedvence" a kriszpámfát, ... hát nézzük, nézzük a sok himbálódzó aranyos, ezukros hőherkőteelséket és elgondoljuk szép esendesen: hogy most december van, akkor meg december másodikik voltak... most karácsony van... Belgiumnak is karácsony van... Belgiumnak hozott a krisztinkindli, nekünk fölött is hozhatott volna...

Igy elgondoljuk ezt mind, szép esendesen. ... Azután imádkozunk a Jézuskához, hogy... De amit az ember a Jézuskához tétat imádkozik, azt nem illik kiírni az újságba.

Azonban ez mind smarn! Söt smarrni! Bár egyes esilágások még megszámlálhatatlan éveket helyeztek kilátásba a jó öreg Földnek; — oh Saturnus és oh Vénus! — ez úgy körül: bajok vannak. Oh Saturnus és oh Vénus! — Oh Föld! Oh hold és oh Nap! — Mindreátok rettenetes, iszonyatos veszedelmek várnak!

Oh borzalom! Oh kedves Shakespeare! légy szíves csak egy pillantra kölesőzni dróckötésű drámai kefédet! Ehhez kefe kell! Ehhez

drámai kefe kell! A toll, e világromboló iszonyatot, csak kiezirozza! Mert: IMMÁR GYÖZHETLENNÉ VARÁZSOLTATOTT A RETTENETES ARMADIA!

Ah! Ah! és még egyszer ah! No még egyszer: ah! És muszáj még egyszer: ah! Megmondjam? Megsugjam?

Megsugom, de feszítsétek ki a napernyőteket, mert ha meghallja a nap: ijedtében fejünkre potyog és hunyjátok be szemeiteket, mert Napoleon esontjai rákvörösrre pirulnak...

Eláruljam! Elárulom a rettenetes "hadititok!"

Psz. ... No most: ... AZ OSZTRÁK HADSEREGBEN BETILTOTTÁK A NYIROTT BAJUSZT! — jaj! Végünk van!!!

Most pedig visszazsoltatom Shakespearenak a kopott drámai keféit és töreksem beletörödni ebbe a borzalmas jövőbeli kiltátsába...

Behunym látnoki szemem és látom, oh látom... a porba omlott világegyetem homlokán tombolni a gyözhettelem k. u. k. bajuszt!

Nini! Kuk? Kukuk? Kukukuk! Nézzünk csak alá ennek a kukuskának!

Oh! ez a kukuk: hazudott, szemtelenül, arezátlamul, impertinensül hazudott. Azt hazudta, hogy:

"A hadügyminiszter hír szerint a király elé járul és arra fogja kérni, hogy a közhangulatra való tekintettel, a Hofrichter (a k. u. k. eziankái főhadnagy ur!) ügyére nézve kivételesen engedje meg a még életben nem levő új katonai büntető eljárás alkalmazását, amelynek értelmében az eljárás nyilvános és a vádlott polgári védőügyvédet vehat.

Ohó, ez nem igaz! Ezerszer nem igaz! Soha sem lesz igaz. Az a eziankái k. u. k. főhadnagy majd ki fog pakkolni még "egy kis eziankálit". Elkezd beszélni, és uram Isten! — attól félek, hogy összedönti ezt a világegyetemet még a k. u. k. bajusz előtt. Elkezd beszélni k. u. k. intimitásokat és el kezd folyni, ömleni, áradni, rohanni egy olyan rettenetes mocsokláva, olyan iszonyatos fürtelem tenger, hogy... dehog is fogják azt nyilvános tárgyaláson lecsapolni. Nem igaz! Hazugság. Mert az eziankái, mert az kuk, kukuk, kukukuk, mert az hadititok! —bócz.

Hazai törvénycsarnok.

Ósi Habsburg-szokás szerint! — Aki igazat mond! — Gyilkosság a szőlőben. — A lachházi bíróválasztás csattanója.

Ugyanakkor, midőn 1905-ben a magyar nemzet, nagy alkotmányharcát vívta: Horvátországban felülkerekedtek olyan politikai elemek, melyek közhátos a legszentebb célt is alkalmas megmocskolni. Bizonyos Supiló nevezetű, roppant zárvaros multu, politikai gazember, azokban a fejtelten időskében megalakította az ugynevezett horvát koalíciót. Ez a horvát koalíció közeledni kezdett az éppen küzdelenben levő magyar koalícióhoz és a magyar pártok jóhiszeműleg felvették a tárgyalást velük, bizonyos együttműködés érdekében, mely szerint a magyar ALKOTMÁNYOS (!) nemzeti küzdelem Horvátországra is kiterjedt volna. Ezen alapon Kossuth Ferenc is szóba állott akkoron velük, de később, mikor meggyőződött, hogy álnok, bitang és hazug szerb kémekkel van esupán dolga, azonnal kirugta az egész Szerbiától potyázó piszkos bandát.

Am Bécs és az aljas habsburgi politika, alkalmasnak találták ezt a főrtelemt arra, hogy a Kossuth-név nimbuzsan sárfoltot ejtsenek. A hírhedt kloaka-újság: a Reichspost, és a hírhedt Friedjung Henrik, az osztrák tollbetjár, tehát leleplezték — különben kedves pajtásukat — Supilót; esupán azért, hogy Kossuth Ferenc nevére is fröcskölhessenek egy kis piszkot és ha lehet, leránták az undorba maguk közé.

Rágalmazták a csirkefogó Supilót, hogy megközelíthessék a rágalommal a Kossuth nevet.

Ez a története annak a többszörös politikai botránypörnek, amely decz. 9-én kezdődött meg Bécsben, mivel Supiló és bandája látszólag pert indítottak "rágalmazóik" ellen, a valóságban azonban egyszerűen becstelen eszközök a régi habsburgi bakó-taktikához: a törvényes formájú demneziáláshoz. Mint egy kábel jelenti: Wekerlét is kihallgatják a perben, amely hihetetlen aljasságával valósgos acuzálására a XX-ik századnak!

Valóban bámulatos, hogy a világ még mindig nem unta meg azt a rothadt, bü-

zös, undok, becstelen pestis-fészket: Auaztriát! Pfu! Pfu! Köpedelem! Lavórt! Lavórt!

A Püspökláday felé haladó személyvonat egyik harmadosztályu kocsjában Lódy Lajos kalauz jegyet kért az egyik utastól, Gál Bukó Antaltól. Ez azonban jegy helyett egy szivart nyomott a kalauz markába. A kalauz nem fogadta el a szivart, mire Gál Bukó Antal éktelen káromkodásba kezdett s eközben a király személyét is sértő szavakkal illette. Szegényt a legközelebbi állomáson leszállították a vonatról s a kalauz megettette ellene a feljelentést királysértés vétségéért. A büntető törvényszék előtt a vádlott azaz védekezett, hogy a kérdéses alkalommal teljesen részeg volt s nem emlékszik semmire sem. A bíróság Gál Bukó Antalt királysértés vétségéért nyolcnapra fogházra ítélte. Szóval: nem érdemes igazat mondani Magyarországon!

A budapesti törvényszék minap foglalkozott Mizser József szőlőesöz bűnügyével, aki Illés Mihályt a czeplédi szőlők között szeptember 29-én agyonlőtte. A szőlőesöz azt állította, hogy Illés eselédjével szőlőt akart lopni, ezért ő felelősségre vonta és a szőváltás közben, önvédelemből lőtt Illésre. Az a vád beigazolást nem nyert, ellenben beigazolódott, hogy Mizser régi haragosa volt Illésnek. A törvényszék az esküdtek veridikté alapján Mizsert szándékos emberölés büntetében mondotta ki bűnösnek és ennek alapján tízevi fegyházra ítélte.

A pestvidéki törvényszék esküdttörősega minap tárgyalta a május 8-án lefolyt lachházi bíróválasztás alkalmával agyonvert Galambos Sándor földmives táma dónak: Janicsák Tóth Károly földmivesnek, Denke Gábor bérlónek, ifju Janicsák Tóth Pál és Sipos Antal földmivesnek szándékos emberölési, illetve súlyos testi sértési bűnügyét. A bíróság Janicsák Tóth Károlyt három és fél évi börtönre, Denke Gábert két évi börtönre, Janicsák Tóth Pált pedig egy és fél évi börtönre, valamint mindannyukat 200—200 korona pénzüint-tésre ítélte. Sipos Antalt súlyos testi sértés büntetvéért a bíróság hathónapi börtönnel sújtotta.

Indiana Trust & Savings Bank

MAGYAR TESTVÉREK! Ha megakarított pénzeket, melyet kereser munka árán szerettek, biztos helyen megőrzés céljából elhelyezni óhajtatok, küldjétek el a fenti címre. A bank elfogad betéteket és a nála elhelyezett pénzért

3 százaléknvi kamatot

fizet. S a TELJES ÖSSZEG minden időben felmondás nélkül kivethető.

BEVÁLT, VESZ ÉS ELAD külföldi pénzeket a legkisebb százalék mellett.

KÖZJEGYZŐI OSZTALY elkészít kérvényeket, meghatalmazásokat, adás-vételi szerződéseket és konzulátusilag hitelesíteti őket.

HAJÓJEGYEK eladása a leggyorsabb és legbiztosabb hajókra.

PÉNZKÜLDÉS az ó-hazába a legbiztosabb és a leggyorsabb módon.

AKI HAZAT akar építeni INDIANA HARBOR körül, annak a bank ad pénzt a felépítésre, TELJEK MAGÁNÁL A BANK-NÁL OLCSÓ ARON VÁSÁROLHATÓK.

BÁRMI FELVILÁGOSÍTÁSÉRT forduljanak MAGYAR NYELVEN erre a címre:

INDIANA TRUST & SAVINGS BANK 3338 Mich Ave. Indiana Harbor, Ind.

MONOPOL KAVÉHÁZ

R O T H P E T E R Mgr. NEW YORK, 145 MASODIK AVE., A KILENCZEDIK UTOZA SARKAN Kitiünó ételek és italok. Kitiünó ételek és italok. A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE. MINDEN ESTE ELSORANGU ZENEKAR.

Magyar gyógyintézet Pittsburgban.

Felhívjuk mindenki figyelmét arra, hogy mindenféle titkos és bősé baj teljes kigyógyítását ellavalljuk, ugyint: Tüdő, szív, vese, gerizca- és fejfájás, agylágyulás, kopaszág, mérgecs dagasztás, vérszék, fehérfolyás. Mindenféle férfi és női titkos betegségeket a legrovidebb idő alatt kigyógyítunk a legbiztosabb titoktartás és jóállás mellett. Sok oly gyógyítás lett már reánk bízva, ahol más orvosok nem segíthettek. Gyengítő éjjeli káfolásokat kigyógyítunk rövid idő alatt, ugyint: elgyengült férfierőt rövid idő alatt kigyógyítunk. Szenvedjen bárki bármily megrevezhető bajban és ha személyesen nem jöhet, írja le baját lelkiismeretesen és mi azonnal adunk tanácsot.

Irodai órák mindennap reggel 9-től est 9-ig, vasárnap délután 3-ig. Szerdán és szombaton reggel 9-től est 9-ig. DR. REGAN EUROPA MEDICAL CO., PITTSBURG, Pa. 720 PENN AVENUE,

Egyedüli magyar gyógyszerár: Fayette megye és vidékén

R. A. OLESCHK

25 Broadway, Uniontown, Pa. Magyarok, keressék fel bizalommal.

Mindenféle hazai szerek a legújabb nyosabb árakban kaphatók

Windt H. és társa

Vasut- és hajóügy-ügynöksége. Közjegyző. Békebíró. Magyar Bank East Pittsburg, Pa. ALLAMI POSTA A SAJÁT HÁZÁBAN. Telefon 135 Turtle Creek.

WILLIAM S. SUSSMAN

INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.

45 Cedar Street,

Telefon 4219 John.

NEW YORK.

A szép Lujza.

A kalandos királyleány Rudolff trónörököséről.

A Pester Lloyd mult vasárnapi számában Kóburg Lujza hercegnő megható elégiát szentel Rudolff trónörökös emlékének, amelyet odahaza a Városligetben szobor örökít meg, a ködös távolba álmódóva tekintő vadász szobra.

Megindulással nézem ezt a szobrot, — írja a hercegnő — mert az emlékek, a gondolatok egész világát zavarja fel bennem. És látom magam előtt a trónörökös ifjuságának erőteljességében és hallom hangját, amely egyszer így szölt hozzám:

— Hol találom meg azt a nőt, aki után annyira vágyódom?

— Menj el Belgiumba. — válaszoltam neki. — Az én hazámban egy nyiló virágot fogsz találni: Stefánia hugomat.

Rudolff trónörökös követte a tanácsot s mint tudjuk, csakugyan elment Belgiumba. A boldogságot azonban nem találta meg s egy izben, halála előtt egy évvel, így szölt hozzám:

— Az lenne a legszebb, ha az ember harmincz éves korában, ereje teljességében, képességei tudatában, válhatna meg az élettől. Amikor érezzük, hogy nagy dologra lennénk képesek, ha szándékainkban meg nem akadályoznának benünk.

A hercegnő ezután így folytatja:

— Még vannak emberek, akik a trónörökös tragédiáját ismerni vélik. Ezek hallgatnak s a diszkréziójukból élnek. De én azt hiszem, hogy csak az utolsó felvonást ismerik. En tudom az előzmények minden fázisát, de hallgatók, még pedig kegyelethöz a halott iránt.

Csak egyet tudok és akarok mondani: a trónörökös azért vált meg az élettől, mert ön maga akart megválni tőle. Elment s másokra hagyta, hogy a maguk módja szerint boldogok legyenek.

Utolsó gondolata szíve kedvencének szölt: Erzsike leányának.

Mielőtt tovább megyek, hadl vesssek még egy pillantást a vadászterem szobrára. Ez a szobor felidéz emlékezetemben a trónörökös vadászutját, ezt az ő barátját és hű kísérőjét, akit különösen szeretett. A kutya — a hűség szimbóluma. És hű volt a trónörökös is: hű önmagához. Halálával pecsételte meg ezt.

Járáskezelem közben az Andrassy-utrá érve eszembe jut a esodlatos nap, amikor a milleniumi ünnepe, egy állam ezeréves bölcsőünnepé alkalmából nyüzögött itt a magyar nép. A fény, pompa, harangzúgás és ujjongás közepette egy fekete alakot látok, amelyet bár ne kellene látnom: a felejthetetlen asszony, az első magyar nő, Erzsébet királyné alakját.

Átnézek aztán néha ablakomból egy nagy palotára, mely a magashan áll esendesen — üresen. Fölötte esilágereg rajog, alatta hőmpölyögnek a folyam habjai. És fülembé esendül a dal: Maros vize folyik esendesen... Rudolff trónörökös legkedvesebb nőtája... Megy az idő, megyek én is létem utján...

Tóth Pi

áll a New Jersey állambeli PASSAIC irodánk élen. Az ő megbízásából FAZE KAS PAL ur is fel van hatalmazva előzetési és hirdetési díjak felvételére és nyugtázására. Passaic irodánk címe: 23 Monroe street, Passaic, N. J.

Fehér Jenő

ur lapunk képviselésében most utazza be NEW JERSEY államot és PENNSYLVANIA keleti részét. Kérjük ottani honfőtársainkat, sziveskedjenek Fehér Jenő urat pártfogásukba venni. Előfizetések és hirdetési díjak felvételére fel van jogosítva.

A CSALÁD TÁMASZA.

— Regény. —

Írta: DAUDET ALFONZ.

(Huszonhatodik folytatás.)

Wilkie megállt és barátja karjára támaszkodva mintha az a vallomás, amelyre készült, nagyon nyomná a lelkét, újra megszólalt:

— Eh, sötét éjszaka van, annál jobb; legalább nem látja meg senki arezom pirulását és jobb, ha mindjárt őszinte vallomást tesz nekem, semhogy összefüggéstelen badarságot beszéljek...

— Kedves Raymond, én szeretem a nővéredet: szeretem az első naptól fogva, amikor megláttam... aztán még egyszer találkoztam vele, hivatalból hazajövet; kis hódpriens sapka volt a fején és úgy, ahogy akkor megláttam, kis mappájával a hóna alatt, úgy lopta be magát a lakembe, a szívembe és onnan többé el nem távozott. Küzdöttem magammal sokáig, hogy ellenálljak ennek a varázsnak, mely esetleg mint erős bilincs gátlólag állhatna majd utját a boldogulásomnak. De a mulktor, a bál estéjén, mikor láttam, hogy ennek a gyönyörű gyermeknek anyagi bájja milyen általános lelkesedést kelt, attól féltem, hogy valaki elváltja őt halászni előlem és féltettem magamban, hogy szőlök nekem.

Az a rövid néhány percz, amely eltelt, míg Raymond mély megindultságában válasza nyitotta ajkait, Wilkiének úgy tűnt fel, mint egy örökkévalóság, mert attól rettegett, hogy Dina és Claudius már jegyben járnak.

— Kedves Wilkie, tudod, hogy a nővéremnek nincs vagyon.

— Nekem sincs... vállotta be Wilkie nevére. Mert nősilídi termetet legfeljebb nyolcz-tíz hónap lefolyta után valószínűleg meg. Valfon bejutott majd az államtanársba vagy a színművészhöz; ha ugyanis el nem vállalnám ama hírlap szerkesztését, melynek tőkét a jövődbeli sógorom, Jacquand Claudius, adja a vállalatához.

— Az apja tudvalevőleg duszagdad ember, Claudiusnak pedig személyes vagyonja is van, így bármilyen vállalatban részt vehetek.

— Arról tehát joggal biztosíthatlak, hogy a nővéred, ha nőül akar hozzáim menni, nem fog nyomorogni mellettem és hogy nekem feltett szándékom, hogy ezental osztozokod meg veled abban a súlyos kötelettségben, melyet te oly régóta és oly hősiessé teljesített. Gondolod, hogy lehet kilátásom rá, hogy megnyerjem Dina kisasszony kezét? Mert én veled együtt akarok bekopogtatni a kedves anyáéhoz, meg pedig minél előbb, hogy biztos lehessen benne, miként más el nem lojpa előlem a boldogságot.

A két barát a Szajna-utca szögletén fordult be és amidőn Raymond messziről meglátta a „Csodalámpás” lángoló czéglábját és kirkatát, amely messze sugárzott a sötét éjbe, észébe jutottak Dinának szavai, hogy ezzel az ezeregy éj mesébe illő czégláblával minden esodára el lehetnek készülvé. Hát nem esodadog-e ez valóban, ami ennek a kis fruskának az ő révén nekik is az ölkübe esopen?

Ha nem törtörtéte volna magát nagy ónradommal, hej, be szerette volna keblére ölelni ezt a Wilkiét! A hála és öröm mely szenvedélyes kitörésével fogadta volna házassági ajánlatát. De óvatosságból habozott egy pillanattal; mert tudta, hogy néhány nap múlva neki is lesz egy kis gyönyörű otthona, ahol Wilkiét meg az ödesanyját sokkal kényelmesebben fogadhatja, mint ebben a boltban, mely minden bebottló vevőnek nyitva áll. Így tehát Marqués legnagyobb meglepetésére, aki sokkal nagyobb hatást várt az ajánlatától, ámbár egy szóval se mutatta, ángadt nyugalommal megígérte, hogy közölni fogja az ödes anyjával Wilkie megüszelő ajánlatát és tudatja vele nővére válaszáat.

Csöpös északi szél dühöngött és megfagyasztotta a sötét és elhagyott part széljáróelőit... Raymond és Wilkie, akik lassu, gyakran megszakított léptekkel haladtak tova a Palais des Invalides mellett, teljesen megémbereedtek a hidegtől. Egyikük azt proponálta hát, hogy térjenek be néhány perczre az Orsay-kávéházba, amely még nyitva volt. Míg ültek le, midőn a szomszéd asztalnál folytatott élénk társalgás lekötötte érdeklődésüket. Néhány dragonyos hadmegy feszült figyelemmel csoportosult egy öreg ezredes köré, aki harsány hangon beszélgette.

— Én a Krímben ismerkedtem meg Dejarine tábornokkal — ő akkoriban Lovasbádog volt velem együtt és ő is, én is

egy hadtestparancsnokság tisztjei voltunk. Két ízben fegyverszünet alkalmával kedveseink egészségére szüresöltük a kántinbéli komisz pezsgőt. Ó nagyon szenvedélyes, nagyon hevesvéri fiatal ember benyomását tette rám; ama emberek egyike lehetett, akik ha bármily aggkört érnek is meg, mindig ifjan halnak meg.

A hadnagyok egyike ismerte Wilkiét, mert több ízben egy asztalnál reggelizett vele a kávéházban és mivel közvetlen közelében ült, magyarázatul elibe tette az esti lapot, mely ott volt előtte az asztal márványlapján. Az újdonságok rovatában azt a szenzációs hírt közölték, hogy Dejarine tábornokot, a volt pétervári rendőrfőnököt, aznap megölte egy Dumas iskolájából való feltékeny férj, aki őt a házasságtörésen in flagranti rajtakapta.

— Hol történt ez? — kérde Raymond nyugtalanul.

— Nesze, olvasd, a bastille melletti hotel garniban.

— Aztán ő maga ereszkedett beszélgetésbe a katonatisztekkel.

— Szegény tábornok! Mikor utoljára nálunk járt a külügyminisztériumban, több mint egy órát töltött a szobámban és el is mesélte nekem a legújabb szerelmi kalandját, valószínűleg azt, amelyiknek most áldozatul esett. Egy szép karcsu nő, aki valami női divatruizletben próbármással volt és minden reggel a Bastille-Madeleinebe induló omnibuszon járt. Az ura, aki valami bronzszobor-árusnál mint rajzoló volt alkalmazva, minden reggel a kocsijához kísérte el a feleségét; fele uton aztán a tábornok beszálított és az üzletig kísérte a szép asszonyt. Ez így tartott három hétig; a tábornok minden reggel türelmesen leste őt az omnibuszállomáson, ezekben a nagy hidegekben — míg aztán végre egy szép napon a minisztériumba jött és tudunkra adta, hogy végre valahára kiesikarta tőle a rég óhajtott találkát. Szegény magánkiült volt örömben. Nem tudtam megállni, hogy óva ne intsem: Tábornok ur! vigyázzon magára!

— Persze, én, az igazat megvallva, nem annyira a férj vendéttájától féltettem, mint inkább attól, hogy a guta találja megütni ezt a vérbő nyakú és vértőlhasztól örökké biborosra festett arczu emert.

A katonatisztek meg az ezredes felálltak és Wilkie köré csoportosultak, kinek szavait hallgatták, miattal Raymond, az újságot nézve, elmerengett. Egy pillanattig se kételkedett benne, hogy az a dráma, amelyről itt beszélnek, az ő drámája és hogy Dejarine volt az a kövér ember, akit a szomszéd szobában megölték. De vajjon ki volt az a székevény, aki a keskeny tetőn tovasurrant? Készség-kívül, a megsértett férj. Akkor hát minek szökött meg, ha mellette szólvá a törvényt, mint a rendőrség? Meg aztán hon látta ő már azt az arczot? A multat kutatva, emléke tárházának melyik szögletében fog ő ráakadni erre a gúnys, bünrészes pillantásra?

Mintegy válaszul néma töprengésre, a szomszéd csoport közül egy hang közölte:

— Uraim, engem csak egy dolog lepelt meg, amivel a lap nem is foglalkozik; az, hogy a gyilkos férjéről egy szó se hallatszik. Egy ilyen nagy politikai személységgel szemben, aminő a tábornok, aki hajdan hazájában rendőrniszter volt, minden feltehető; és a gyilkosnak nyomtan elűnése igen gyanus előttem.

— Hogy van az, hogy a rendőrtisztséssel, akit a tények megállapítására kiküldöttek, rögtön be nem záratták a szállodát és nem vallatta ki mindazokat, akik abban az időben ott tartózkodtak?

Raymond érezte, hogy arca a rettegéstől holtra sápadt és még jobban elmerült az előtte levő újságba. Visszagondolt aznap kalandjára a távoli külvilágban. Milyen könnyen jutott volna ama kényeszhelyzetbe, hogy megmondja a maga nevét és a kíséretében levő hölgyét. Egy miniszter felesége ilyen borzasztó helyzetben, kiszolgáltatva egy alantas rendőrtiszt indiszkrecziójának? Az átélit szonyat emléke elhagyányította még annak pusztá gondolatánál is, hogy mi eshetett volna meg. Nem, soha többé nem kockáztat meg Hübele Balázs-módjára ilyen kalandot; és amíg nem lesz külön szobája, egész külön magánlakása, ilyen veszedelmes légyottokat nem ad.

IV.

— Ha Jacquard Claudius tudni akarja, hogy hová megy majdmen minden este őt és hat óra között az a kis távirászlány, akinek ő nevét akarja adni, álljon lesbe egy kapualja és figyelje meg, mikor a központi postahivatalból hazafelé tart. Nagy meglepetésben lesz része.

A Cambon-utcazi elegáns földszintes lakásban, melyet az öreg Jacquard ur, a

lyoni szenátor, a szenátus ülései idején fiatal megoztott, Claudius öltözöjének ablakához tapasztotta égő homlokát és keze göresösen gyömöszölte a névtelen levelet. A miniszter bájja és Dinával való megismerkedése óta naponta ilyen elferdített kézírással, divatárkereskedők üzleti levélpapírosára írt levelekkel ostromolták; de még egyetlen egy levél se tett rá olyan mély benyomást, mint ez az utolsó, noha nem tudta magának megmagyarázni az okát. Újra meg újra előlvasa, ámbár tiltakozott önönsvivének gyanuja ellen.

— Nem, nem fogom őt orvul meglesni; nem, nem fogok lesbe állni! Egyszerűen elmegyek, felkeresem Eudeline kisasszonyt a központi postahivatalban és megmondom neki... Óh, édes, jó Istenem, megmondom neki az igazat! Megvallom, hogy egy rövid óra szédítő mámorra és örvöngésre után ismét felülkerkedett a józan eszem és megsemmisít a boldogságról szőtt álmodat, melynek szóra váltása után okvetlen össze kellene zördülnöm az apammal. Olyan viharos jeleneteket kellene végigszenvednem, a melyekre nem érzek magamban elég erőt és bátorságot. A saját boldogsága meg az én lelki nyugalmam nevében arra fogom őt kérni, hogy adja vissza szavamat. Ez lesz a legjobb.

E szilárd elhatározás után Claudius lelke meglönyebbült és biztos, könnyű lépétekkel indult utra. A szerencsétlen ifju megfedekezett arról, hogy szennyvezető óra óta mily számtalan elhatározásra jutott, amelyekkel mind épp ily szenvedélyes hévvel vetett el ismét. Merő ő nem volt ama nyugodt, higgadt lelki habozó jellemek egyike, akiknek örökös habozása onnan ered, mert az itéletükben tulságos az egyensúly vagy pedig mert szellemi kettős látásuk van, melynek következtében mindent kétféle szempontból ítélnek meg. E fenkült homlokú, fanatikus, kidüledt szemű lyoni fiúnál, kinek heves, szenvedélyes lelkesedés-romhaimat rendszeren lesújtó zsidobadás követi, lelki határozatlanságnak ama rendkívüli mozgékonyaság volt az oka, mely életének legnagyobb szerencsétlensége és folytonos izgatottságának kútfeje volt. Midőn a quai d'Orsay-palatában elköveztett, meg nem másítható esekedete, Florene-al való szakítás és a D'Arval történet eljegyzés után magára maradt és a ragyogó hajfűrtök meg a szende kék szemek elbűvölő varázán kívül esett, saját merészsége fölötti meglepetés és félelem fogta el. Nem mintha a legcékekélyebb szerelmi kötelék is füzte volna szívét Marqués kisasszonyhoz. Ez az ösztön-szerűleg is érzéki, szép leány, kinek egész élete a rue de la paque-utcazi palatában azzal telt el, hogy üzletről-üzletre kocsikázott, vagy valami előkelő ezúrkarszában uzsonnázott; aki nem szerette sem a zenét, se a képeket; nem olvasott semmit; nem hitt semmiben, ez a lány na-

gyon mutatóssá asszony volna, kivel a világ előtt büszkélkedhetnének, de korántsem felelt meg izlésének. A baj csak az volt, hogy e szakítás következtében összezdördült Valfonnalval, ezzel a jó, derék szonyynyal és megbeszélhetetlen barátnőjével; meg Valfonnal is, akiről azt mondják, hogy engesztelhetetlenül tud gyülni és akitől az apja a házassági szerződés értelmében tengerészeti miniszterré való kinevezését várja. Honnan veszi majd azt a bátorságot, hogy szemtől-szembe álljon félelmetes apjával és dacoljon vad gunykacajával és ironikus kifigurázásaival?

Mert az öreg Tony, ahogy őt az élvhajhász társaságban nevezték, soha haragudott. Jacquand papa, e vén világfi, a kinek feleségét megölte a sok bubánat, világlelétben mindig nagyon munkabíró és szorgalmas ember, de egyszersmind nagy kéjence is volt. Még mindig olyan egyenesen járt, mint a fenyő; ruganyos, deli férfi volt; festette a szakállát és hetvenéves korát érte el anélkül, hogy valamikor életében beteg lett volna, kivéve azt az erős náthát, melyet a lyoni szobor leplezésénél kapott és mely őt vagy két hét óta ágyhoz láncolta. Claudius minden pillanatban várta a megérkezését és ha eszébe jutott, hogy milyen arczot vág majd, ha a reá váró csalódásról értesül, akkor inkább Dina haragját és megvetését akarta magára zudítani. Claudius tizenegy óra felé kopogtatott be a központi postahivatalba abban a pillanatban, midőn Eudeline kisasszony, miután az öltözöben ruhát váltott, éppen a távirógép előtt leült. A fiatal ember előre kiezkirkalmazott minden egyes szót, mert attól félt, hogy megilletődésében más talál mondani, mint amit akar. Csak egy dolog nyugtatta meg őt; az, hogy a kis telegrafista lány hivatalbéli öltözéke, mely oly teljesen elüt a Watteau-féle pástornő jelmezétől, annyira ki fogja őt ábrándítani, hogy ez jóval megkönnyíti majd nehéz feladatát. Pedig épp az ellenkezője történt.

Midőn Dina a lépcsőn megjelent hosszú, fekete zubbonyában, melyben karcsu alakja még magasabbnak, arczoskájja még kisebbnek, még rózsásabbnak és sűrű, nehéz arany hajfonadéka még sűrűsabbnak látszottak, Claudius szeme kapprázott és zavartan kereste a szavakat, meg a nehezen előre kiezkirkalmazott gondolatokat. Soha ehhez hozzáfogható ifju bájít és szépséget nem látott; ehhez képest a bálesti pástornő kirakati bábuvá törpült; olyan reszketés fogta el, hogy a lépcső karfájához kellett támaszkodnia. Dina pedig legnyugodtabb hangján így szólt:

— Tudtam, hogy magával meg ma találkozik; olyan buzdogn könnyörögtem érte a fourvierei Szent Szűzhöz... Egy eesepst se esodálkoztam, mikor azt mondták, hogy valaki kihivat.

(Folytatása következik.)

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégek nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak penzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

- KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York.
KISS EMIL, 104 Second Ave., New York.
NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.
ROBETT MORITZ, 197 Stanton street, New York.
FIOKIROKÁK: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J.
SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 143-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

- B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandrá.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.
KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.

- SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave.
Tőke 100,000 dollár. Főlöleg 500,000 dollár.

OHIO ÁLLAM.

- THE BRIDGEPORT BANK & TRUST CO., Bridgeport, Ohio.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.
PERCEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

- MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.
WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.

NEW JERSEY ÁLLAM.

- BIZSÁK JANOS, 127 Second street, Passaic.
JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.
WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.
NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók penzküldő és hajójegy-üzlete: 150-2 street, Passaic.

CONNECTICUT ÁLLAM.

- BANDRE ANDRAS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport.
INDIANA ÁLLAM.
INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor.

VIRGINIA ÁLLAM.

- FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, APPALACHIA.
Magyar fogorvos
Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10. UTCA, NEW YORK.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA
Vidéki megrendelések pontosan es közöltetnek.
153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE
127-2-ik UTCA, PASSAIC, N. J.
ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVASARLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH ÉS FIA
MAGYAR BANKHAZA
1347 FIRST AVENUE, NEW YORK

Magyar fogorvos
Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10. UTCA, NEW YORK.

WÁRADY LAJOS
Hazaí peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD
BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
Közjegyzői iroda egy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére.
UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

A REVÁNDORLO

Magyar Lloyd.

Lánczy Leó, mint "magyar" ember. — A Ungaro-Kroata, mint "magyar" vállalat. — Miért nem lesz drágább a vasút Magyarországon? — Munkásgimnáziumok. — A cselédkérdés. — A háziipari. — Földosztás Egerben. — Munkásházak. — Új bank. — Megint pénzkraich Amerikában? — Amerika termései.

Magyarország egyik leghatalmasabb és leggazdagabb pénzintézetének: magyar ember az elnöke, Lánczy Leónak hívják. Amellett, hogy magyar ember, a magyar országgyűlés főrendiházának is örökös tagja. És ez a magyar ember, ez a magyar törvényhozó, nem kevesebbet eszmélt, minthogy az ő bankjának a magyar pénzzel, elütötte a magyar államot attól, hogy Szerbiának az szállíthasson és magyar sőt szállíthasson. Ez a Lánczy Leó befektetett magyar pénzt abba a bitang spekulációba, hogy nyilvános üzleti versenyen, a magyar állam felett, egy idegen spekuláció érvényesülhessen.

Hála Istennek, a magyar sajtó kibámulta ezt az aljasságot és ezt a Lánczy Leó pellengérré állította. Ez a Lánczy Leó azonban fűtül az ilyesmire. Elvégre ő nem a magyar sajtóból él, hanem az üzletből és fájdalom, a magyar sajtó, ma még hatástalan, a magyar üzleti életre. Ez pedig rettenetes nagy baj! Ez végzetes erupeziók kitörését hordja magában.

Mert, ha egy szegény, éhező esavargót évekre becsuknak azért, mivel az államvasutak raktárából éjszakánként idején lopott; akkor minden gasszát szentesíthet az az injuria, amely futni enged egy jólakott gazembert, aki a magyar államot fényes nappal rabolta meg milliókkal!

Az ilyen nyomorult bitangok ellen drákói törvényeket kell hozni, mert addig Magyarország nemzetgazdasági megzomosodása csak buta illúzió és semmi más!

Ilyen megbízhatatlan uszorás zsebrák magyarok fojtanak meg minden vagyoni lendületet abban a szerencsétlen országban. Itt a másik példa. Hát van egy Ungaro-Kroata-nak nevezett tengerhajózási társaság, amely a fél magyar jelleget félmillió potya pénzt zsebelt be a magyar kincstártól évről-évre. Addig, a míg a baksis kijárt, úgy ahogy, meg is maradtak felében magyarnak. Most azonban valami suskus van a baksis körül. Erre aztán ez a bitang, aljas, csaló népség egyszerűen beszünteti a magyar lobogós hajójáratot a dalmát partokon. Mintha csak merő szívességből járatná ott nyomorult deregléjt és nem üzletből...

A magyar kincstáról pedig számlálatlan milliókat oroznak el az ilyen gaz rablók, holott azokkal a milliókkal már rég hatalmasra lehetett volna fejleszteni a magyar tengerhajózást.

Mikor még Kossuth Ferenc az hitte, hogy az osztrák császár nem olyan... unat amilyen: fel akarta emelni a magyar államvasutak viteldíját, hogy a béke árát legyen majd miből megfizetni. Időközben azonban Kossuth Ferenc nem hiszi már, amit azelőtt hitt. Nem emeli tehát az utazás költségeit, nem gyűjt pénzt a béke árára, nem is akarja tehát azt megfizetni sem!

Ne is fizesse meg soha!

A közel múltban adtuk hírt arról, hogy a Magyarországon létesített munkásgimnáziumok milyen nagyszabású akciót fejtenek ki a nemzetiségű vidéken a nemzeti kultúra terjesztése körül. Legutóbb, a vegyes lakosságú Újvidéken a szerb és német anyanyelvű lakosság részvételével és támogatásával alakult meg száztáru munkásgimnáziumi bizottság, amely hivatva lesz a munkásgimnázium fenntartására.

Nyiregyháza mélyreható intézkedéssel akarják megoldani a cselédkérdés ügyét. A tanács elhatározta, hogy felállítja a városi cselédszervező intézetet, s erre már megtette az előkészületeket s kibocsátotta a pályázati hirdetményt az üzletvezetői és helyszervező állásokra. Értékesítette azokat a községeket, ahonnan Nyiregyháza cselédek szolgálni bejönnek, az intézet felállításáról, kérve őket, hogy azt minél szélesebb körben tegyék közhírré. Intézkedett a szükséges könyvek és egyéb berendezési tárgyak megszerzéséről is. Az intézet december 20-án nyílik meg a volt esendőrlaktanyában, hogy az újvi cselédváltások idejére a jelentkezések már ettől kezdve elfogadhatók legyenek.

Magyarországon ismét rendszeres háziipari tanítás lesz és pedig Zala vármegyében Kisszabadka és Drávavölgyi községekben, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében Kenderes, Nagykőrös és Fegyvernek községekben, Győr vármegyében Ráró, Tápszentmiklós, Nyulafalu, Kajár községekben, Szolnok-Doboka vármegyében Kérő, Néma községekben, Csanád vármegyében Apátfalva, Nagybánhegyes, Makói-tanya és Csanádapáczka községekben, Esztergom vármegyében Kicsind, Barth községekben, Komárom vármegyében Tata, Nagymagyar, Kéthely és Monostor községekben, Somogy vármegyében Porrogzentmihály, Szenna, Berzenca községekben. A háziipari tanfolyamokon a kosárfonást, fafaragást, seprűkötést és gyékény szövést fogják tanítani.

TITKOS

BETEGETSÉGEKET, — FOLYVAST ÉS GYULADAST A CSÖBEN stb. biztosan és gyorsan gyógyít a MERSITS-féle "INJEKTIN" nevű befeckendező szer és a "SANCTIN" vértisztító cseppek. — E KÉT SZER EGY FINOM FECSKENDŐVEL 2 DOLLAR beküldése után bármely címre titoktartás mellett elküldetik, úgy, hogy ott már nem fizet rá semmit. — Ugyanínt betegség meggyógyítására szolgáló ÖVSZEREK is kaphatók.

Egyedül kapható a Vörös Kereszt ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTARBAN Dep. C. 8901 Buckeye Road, CLEVELAND, OHIO. Bővebb felvilágosítást és hasznos tanácsadót INGYEN küldünk.

Dr. Rosenthal Adolf, SEC. NAT. BANK, UNIONTOWN, Pa. Egyedül magyar orvos a vidéken. Budapesti és bécsi egyetemeken végezte tanulmányait. Minden betegségnek kezelését elvállalja.

gyében Kenderes, Nagykőrös és Fegyvernek községekben, Győr vármegyében Ráró, Tápszentmiklós, Nyulafalu, Kajár községekben, Szolnok-Doboka vármegyében Kérő, Néma községekben, Csanád vármegyében Apátfalva, Nagybánhegyes, Makói-tanya és Csanádapáczka községekben, Esztergom vármegyében Kicsind, Barth községekben, Komárom vármegyében Tata, Nagymagyar, Kéthely és Monostor községekben, Somogy vármegyében Porrogzentmihály, Szenna, Berzenca községekben. A háziipari tanfolyamokon a kosárfonást, fafaragást, seprűkötést és gyékény szövést fogják tanítani.

Az egri főkapitány monori 3276 kataszteri földes birtokait parcellázza. A főkapitány e műveletnél az a cél vezet, hogy lehetőleg minél több földnélküli szellem, munkás- és kisiparos szerezzon egy kis földet. A földmivelségi miniszter éppen ezért úgy állapította meg a parcellázás feltételeit, hogy a káptalani földekből első sorban a földszerzésre ráutalt gyengébb társadalmi rétegek részesüljenek és a vételár megfelelő hányada kedvező feltételi törlesztéses kölcsönből fedeztessék a hitelszövetkezetek bevonásával.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Temesvár város közönségét, hogy ipari munkásházák építésére 200.000 korona segélyt engedélyez. A város 600.000 korona költséggel készülő ipari munkásházákat építeni és az összegnek egy harmadát a kereskedelmi miniszter felajánlotta.

Pozsonyban "Pozsonyi Bank Részvénytársaság" cég alatt új pénzintézet alakult. Az új pénzintézetnek háromszáz ezer korona az alapítójeje.

A Moodys Magazine már azt fejtegeti, HOGY NINCSEN KIZARVA AZ 1907-iki PANK MEGISMÉTLŐDÉSE. Pedig a gazdasági viszonyok nagyon különböznek az 1907-iekétől és csak azokat tekintve, mosolyogva kellene a pesszimisták jóslásokat fogadni. A gyapottermelés kitünő sikereket mutatott fel, az aratás eredményei is kedvezőek, a külforgalomban elért kedvező eredmények pedig méltán állíthatók az 1900. évi eredmények mellé. A nyersvastermelés terén pedig valóságos rekordot értek el az amerikai vasművek októberben. Csakhogy ezzel szemben a trösztök készülődései nagyon aggasztóak.

A földmivelségi államtitkár, Wilson, az Egyesült Államok ideai aratása értékét 8.760.000.000 dollárra becsüli; a tavalyi aratás értékénél ez az összeg 869 millióval rug többre. Ezek szerint még sohasem volt ilyen bőséges aratás az Egyesült Államokban.

Minden kihirdetés TIZ szög 25 cent. Minden további szög 2 cent. Kihirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Revándorló” minden úgynöke és a kiadóhivatal: 322 East 72 street, New York.

EGYHAZI ÉRTESETÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze: HARBÁNYI LÁSZLÓ. Isteni szolgálat minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelekészlet: 214-6 E. 11-ik utca. Telephone: 730 Orchard.

A COLUMBUSI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ. A lelképástor czíme: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 S. Washington Ave. Isteni szolgálat minden vasárnap délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor, vasárnapi iskola délután 2 órakor.

LEÁNYOK és asszonyok, akik gépen varrni tudnak, vagy tanulni akarnak, a legjobb fizetés mellett azonnal felvétetnek. Tanulás alatt is kapnak fizetést. Allandó munka és jó bázisidő biztosított. Jelentkezhetni azonnal. CHAS. F. SIMONS, 365 Broadway, a Franklin street sarkán, New York.

RIZSAK JÁNOS passai pénzügyi budapesti íródjaja VII. KIRÁLY-UTCA 193. SEAM ALATT van. Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

VASÁRJUTATOK MAGYARNÁL! YOZWIAK W. J. mesáros és hentes — 1211 ST. CLAIR STREET, — YOUNGSTOWN, O. Telefon 581 Main.

Dr. R. A. GANS, New Salem, Pa. Egyedül magyarul beszélő orvos a vidéken, sok évi körházi gyakorlattal. Telefon: 310-12. Magyarak, keressétek fel bizalommal.

First National Bank, NEW SALEM, Pa. Az egész környéken a legmegbízhatóbb és legrégebbi takarékpénztár. Kiadja a pénzt felmondás nélkül. PONTOS, BIZTOS, LELKIISMERETES.

Borbély-iskola A NOSSOKOFF-FÉLE legbiztosabban jut-tal kenyérhez. 6-8 hét alatt kész borbély, fodrász, köröm-, vagy arczpoló lehet bárki. 1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Jó földek. Majd mindennap lehet olvasni a lapokban azt, hogy Amerikában a földmivelséssel foglalkozók a jövő. Ez elhatározást adhat és igaz, amennyiben az őlemezikké fokozatos drágulása elég nyomatókossa igazolja. Ebből levonhatjuk azt, ha idáig is, amíg alacsony árban tudta a farmer értékesíteni a terményét és meg tudott belőle élni, ezután az őlemezikké árának fokozatos emelkedésével nemcsak megél, hanem gyarapodik is, részben a terményét magas árral értékesíti, valamint birtokának értéke évről-évre emelkedik.

Szükséges azonban a települési öhajtnak jól kiválasztani a helyet, ahová települni akar. Erre nézve ajánlom a magyarságnak Norfolk tengeri kikötőváros környékét, amennyiben egybe esik az egészséges éghajlata, elsőrendű piacza, ami a jó földmivelségi körülmények, vasúti hálózata 70, 30-35 centért darabját, a tojásnak 20 cent a legolcsóbb és 35 cent a legmagasabb ára tucatjára.

Az idén próbára ültettünk czukornádát saját szükségletünkre, többeken egy-egy negyed akert. Az eredmény kitünő volt, mert 36 gallon szirupot adott és 10 bushel magot, ami kitünő mag, azért kell a szirupból bárkinél különösen tisztát. Buzát, zabot, takarmányt termelhet eleget. Jó muskotálydobányunk is termelt, tessék mintát kérni. Jósággyűjtés, tejgazdaság szintén jól jövedelmez. A tavasszal megalkotjuk a tejszövetkezetet, és a településhez 100 vizik el a tejet 20 centért gallonját, legelő pedig mindenkinek a birtokán van március 31-ig december végéig, fejős jószágok etetni. Terem itt egy fajta takarmányborsó, ami versenyez bármiféle korpa, vagy más etetnivalóval. Piacunk elsőrendű, Norfolkban 100.000 laka van, New Yorkba 14 óra, Baltimorbába 12, Philadelphióba 12, Washingtonba 12 óra alatt szállítunk bármiféle terményt. Azért ne kalandozzon a magyarság idegen, vad vidékre a bizonytalanságba, hanem érte meg jól leírásomból azt, ha egy földben kétszer vagy háromszor termelünk, old trágya kell és ahol trágya kell, ott jószágot is kell, hogy tartson, ahol jószágot tart, ahol is hasznos lehet. Levelek szívesen válaszolok és aki jön, azt minden tekintetben kellően felvilágosítom és az itt leírtakért felelősséget vállalok. Tisztelettel

HOLCZEE MIHÁLY, teleptető és a Kossuthville-telep vezetője, 86 N. Maltby Ave., Brambleton, Norfolk, Va.

Magyar szülésznő Mrs. WILHELMINE LÁSZLÓ, okl. hazai szülésznő, kórházakban végzett több évi gyakorlatom folytán csekély díjazásért se gelyt és tanácsot nyújtok oly hölgyeknek kiknek szülésznőre van szükségük. Levélkérlek is. Lakásomon szülő nőket elfogadok. Cím: 331 E. 86th ST., NEW YORK. (1. és 2. AVE. KÖZÖTT).

Kalivoda András FÉRFI SZABÓ Új ruhák mérték szerint, olcsón készíttetnek. Javítás, tisztítás és vasalás. 183 THIRD STREET, PASSAIC, N. J.

Eladó butor. BUTOR, egyszerű két szoba- és konyhaberendezés, ugyazintén ágynemű (hazai toll) és könyvek eladók. Lakással együtt is átvehető. Olcsó házber. Megnézhető délután és este; vasárnap egész nap. Cím: 413 E. 60th St., I. em., balra.

APPALACHIA, VIRGINIA First National Bank ELSŐ NEMZETI BANK Tőke és felesleg 50.000.00 dolláron felül. Három százalékos fizet évente januárius és július elején. Bármily összeggel számlát nyithat s minden letétet bármely pillanatban visszafizetünk. Ez a bank nagy testületek tulajdonja, amelyek Wise Countyban vannak üzemben és milliónyi dollárokat képviselnek. A deponált pénze tehát teljesen biztos és bármikor visszavonható. Miután bankunk NEMZETI BANK, az Egyesült Államok kormányának felügyelete alatt áll.

E. J. Prescott, H. F. Whitehead, G. Jenkins, elnök, alelnök, pénztáros

Balogh Sándor MAGYAR ÉTTERME ÉS BOROZÓJA 103 második Avenue, New York (a hatodik utca sarkán.) NAPONTA ENEK BOROZÓ HÁZHOZ KÖLDETNEK CSALADOK KEDVENCE : : : : TÁLLAKOZÓHELYE : : : : Telefon: Orchard 4027. Urak részére butorozott szobák heti : : két dollártól feljebb kiadók. : :

HARRY M. MATZ, POCAHONTAS, Va. Itt kaphatni a legfinomabb italokat. Célhelyek a vendégek számára. RENDES EMBEREK KÖNYVE IS KAPNAK ITALT. Vidéki rendelések meg aznap eszközöztetnek. — MAGYARUL BESZÉLNEK. FINOM KISZOLGALÁS.

Bányászt keres A POCAHONTAS CONSOLIDATED COLLIERIES CO. 60 bányászt keres munkára. Munka mindig van Virginia állam e legjobb bányáiban. Több magyar bányász MÁR HUSZ ÉV OTA dolgozik ezekben a bányákban, amiről mindenki meggyőződhet. A bányákban nincsen gáz s a teleper van MAGYAR TEMPLOM ÉS MAGYAR ISKOLA.

Duyva Mihály, New Salem, Pa. BANKAR ÉS HAJOGYŰNÖK. Kétszáz koronát (40 dollárt) 85 centért hazaküld az ó-hazába. Szerződéseket kiállít, peres, örökösödési és katonai ügyeket legpontosabban lebonyolít. OKIRATOKAT EGY DOLLÁRERT ÁLLIT KI.

EGYETLEN MAGYAR FÉNYKÉPESZ DOWNS STUDIO 9 W. MAIN STREET, UNIONTOWN, Pa. Magyarak, keressétek fel.

MAGYAR ÉKSZERÜZLET KEMÉNY LAJOS 430 STATE ST., PERTH AMBOY, N. J. Egyedül magyar ékszerészlet, hol mindennek ékszereket, hazai hangszereket, fegyvereket, tájékrákat és revolvereket kaphni. Minden eladott tárgyért jótállást vállal már csak azért is, mert határozottan engedélyezett zálogháza is van. Kérjenek árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küldök. Javításokat gyorsan és pontosan eszközöl jótállás mellett.

GUTTMAN J. és TSA a Nyugat első magyar könyvkereskedése Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai előadások, szegedi paprika, lipói túró, magyar sültkukorica, váradalás nagyban és kicsiben. Juttatásos Árak. Postai megrendelések pontosan eszközöztetnek. PEDLEREKNEK KÖLÖN KEDVEZMÉNYEK. Minden megrendelés így czímzendő: J. GUTTMAN & CO., 380 WEST DIVISION STREET, CHICAGO.

Dr. H. F. WONDERS, MAGYAR ORVOS. Gyógyít szem-, torok- és gégebetegségeket. FIRST NATIONAL BANK ÉPÜLET 405, UNIONTOWN, Pa.

LUX GÉZA 30 BROADWAY, UNIONTOWN, Pa. Magyar csárda. Izletes ételek és italok kaphatók. A honfitársak igazi magyar cigányzene mellett elmúlathatnak.

Lelekészek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy KÉTSZAZ HIMZETT MAGYAR ZÁSZLÓ hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló és jelvény készítő PERÉNYI BÉLA 335 East 14th street, New York. Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

MAGYAR JOGVÉDELMI EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatóság ülését tartja minden hónapban saját helyiségében. 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Ohegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Magyar András, pénztáros Horváth János, titkár Kohary Bertalan, ügyvezetők: W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Duff, magyar ügyész és közjegyző Debó István, ellenőrök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Horváth János, Magyar András, Connelville és vidéken Kollécsár István, Trawesky és vidéken Kránitz Kálmán, Flémingspark és Pittokban Kucse Vendel. Bruceton és vidéken Kánya Gábor, McKeesportban Kánya Gusztáv, Traugenberg Lengyel János, Ambridgeben Szabó János, Irvinben Kopházi József, Dunkirkben Simon József, New Brightonban Göröcs Kálmán, Duquesneban Gogolya András, Coleyban (Castle Shannon) Báthory István, Leechyban Soltesz János, Preston, Burdinen és vidéken Gáci Imre, Hadnagy Adám, Friedland Krajnák András, Coal Bluff-shire Oakson Herspold István, Coal Center és vidéken Jakubik János, Andó József, Wickhamben Szabados István, W. Leisenringben Elek András, Uniontownban Matulyk Zoltán, Lyndonban Magetti Géza, Expedites Szunyogh Ferenc, Vintonfalván Olesányi Lejos, Blackburnon Zhorai János, Adalaiden Mihók György, Leisenringben 3. Víz János, Star Junctionban Köles István, Largen Bedő János, Connovilleen Gyurkovics József, Lock No. 3. Mitró János.

Kérjen árjegyzékét ameddig a kassza tart. Importált hazai begedük felárban: beszállítók magyar dupla lecsók, ceterák, cimbalmok, barokk, im- és díszes, kőzetek, valódi tájékrák és szappák. Hazai tulajdonok. 221-ik utca. Aranygyűrűk és fülbevalók. Gyalomban kaphatók mindenteljesen hazai cikkek legjobb minőségben és legolcsóbb áron. Készen tartunk mindenféle kárpitok legjobb árjegyzékét 200 szög képpel. Pokorny József, New York, N. Y. 45 Street, 77-1st Ave.

ARANYÉRFÁJDALOM, VEGYELVISEZKÉTEG 12 óra alatt szűnik és gyorsan gyógyul a "Vöröskereszt Vegyélvisezke" által. Egy dollárért bárholo elküldjük. — Egyedül kapható "VÖRÖSKRESZT GYÓGYTÁR". 8901 Buckeye Road, Cleveland, Ohio.

Magyar Demokrata Klub. Klubhelyiség: 322 East 72-ik utca, New York. Gyűléseit tartja minden pénteken esti 8 órakor. Hivatásos nyelv: Magyar és angol. Tisztségviselők: Elnök Cukor Mór, alelnökök Práger József, dr. Goldberger Márton, Weissman Mór, pénztáros Neufeld Emil, pénzügyi titkár Klein B., jegyző Kisfalvy A., levelező titkár Schlesinger A. Miksa, könyvtárosok Ligeti Imre, Schöninger A. Fried, Fried, Solomon Miksa, szék, Peter Lajos, Fried, Fried, Solomon Miksa és Igel Zsigmond, végrehajtó bizottság Susman S. Vilmos elnök, dr. Horn I. Ferenc, dr. Wald Henrik, Tenner Gyula és Klein Deszö. Vigalmi bizottság: Fried, Fried, Grossman Ignac, dr. Horn Ferenc, Ligeti Imre, Tenner Gyula.

VASÁRNAPRA

A „Bevándorló” karácsonyi szépirodalmi melléklete.

VI. ÉVFOLYAM. 103. SZÁM.

Literary Section of „A Bevándorló”.

PÉNTEK, 1909. DECEMBER 24-én.

Lesz még magyar karácsony!

Irta: ÁRBÓCZ.

„Valának pedig pásztorok azon tartományban, kik kin a mezőn hálnak vala és vigyáznak vala éjszakán az ő nyájok mellett. — És mondá az Angyal nékik: Ne

féljetekek; mert imé, hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek ÖRÖME léssen; Mert született néktek ma a Megtartó (ki az Ur Krisztus) a Dávid városában.” Lukács Evangéliuma. II. Rész. 8. 10. 11.)

Felele János, ezt mondván mindeneknek: En jól lehet, vizzel keresztellek néktek; de eljő...

Kinek az ő szórólapátja kezében vagyon, és megtisztítja az ő szérűjét, és a gabonát az ő csűrűbe takarja, a polyvát pedig megégeti megolthatatlan tüzzel:

(L. E. III. R. 16. 17.)

Majdan, a tudományos megújulás zenithjén, majdan, minden biblikus álmainak teljes feloldódása idején is: lesznek ünnepeink! Lesz karácsonyunk!

Akárhová ragadja is az emberiséget a megismerés realitása, ennek a realitásnak száraz, fénytelen világossága: karácsonyunk görögültétől nem szakadhatunk el soha!

A karácsony a kereszténység ünnepe és a karácsony ünneplése mégis átörökíti a vallási korlátokon. Mert a karácsony örökérvényű illúzió ujragyujtása: az anyaság ünnepe, az emberi nem ünnepe!

Örökkön lesznek pásztorok, akik esüggedten virrasztanak nyájuk felé és örökkön várjuk a kisdédet, akinek jászolban kell születnie.

Örökkön besötétül az éjszakai égbolt, elbuvnak a csillagok és cserbenhagy a hold és angyalok fogmak kapaszkodni a csengő-bongó harangokba és diadalmasan és ujjongva, mámorba ringatva és új remények, új illúziók varázsa alá hajtva tárjuk ki bespedt kebleinket az angyali heroldnak: „Ne féljetekek, mert imé, hirdetek néktek nagy örömet!”...

Igen, mi, a milliányi milliók, akik emberi anyák méhéből származtatunk, örökké átéljük azt a szent éjszakát, midőn új anya, új méhének, új magzatában, új

Megtartót diadalralgunk Dávidnak városában!

Mi is, itt is, ott is, esüggedten,

önemészte táplálkozó-legelgető; fekete

harmatban szédelő, magyar nyájak csillagot kutató pásztorai... Mi is, a kik kinn a temetőmezőn hálunk és vigyáznak vala éjszakán a mi nyájunk felett... Mi, akik félünk, rettegünk ebben a csillagtalan halálsötétségben... Mi is fájdalomba dermedünk, ahogy neszeljük az angyalok kongatta harang Hymnusát... Az üdvözítő igét: „Ne féljetekek, mert imé, hirdetek néktek nagy örömet!”...

Kell nekünk a karácsony! A jászol, a Megtartó kisdédet szülő anyja! Kell nekünk az angyalok harangozása, az angyalok szózata! Kell nekünk, hogy ne féljünk! Kell nekünk, hogy csillagba, fénybe boruljon a fekete éjszakánk! s kell nekünk a pusztákban bolyongó, a vizzel keresztelő János!...

Mert édes magyar népem! téged vérrel kereszteltek és most csak az éjszakában, az igét hallod. De még hasadni fog ez a bus sötétség és hajnal fog bongani a sok harangozó angyal! Még szülnék az anyák és még vár egy jászol az ő kisdédére! Még jönni fog a pusztából, az, aki minket vizzel keresztel és még halani fogjuk a mi karácsonyunk hívívó prófétáját, hogy eljő:

Kinek az ő szórólapátja kezében vagyon, és megtisztítja a mi szérűnkét és bagonánkat csűrűnkbe takarja, a polyvát pedig megégeti megolthatatlan tüzzel!

Várjatok tehát, magyar pásztorok és magyar nyájak! Gyujtsatok a szent éjszakán jászolok fölé hamvadó kis lángokat és boruljatok a földre, miként a sötétség. Csak gyötrőjétek a lelketeket, csak emészszétek a vágyatokat! Csak higgyetekek, csak higgyetekek! És ébren legyen pásztor és nyáj, ha majd angyalok harsogják a harangokból, hogy eljött ő, akinek az ő szórólapátja kezében vagyon!

Lesz még magyar karácsony!

Karácsonyi harangszó.

ember 24.
EKET
minden
vatal:
York.
TSA
reskedése
monkák és
anyaságunk.
ar szilvák.
ben. Jutá-
ntosan es-
ZEMENYEK
endő:
CO.
REET.
DERS,
gebajokat.
LET 405,
Pa.
A
OWN, Pa.
k és italok
zi magyar
lathatnak.
ok ne fe-
R ZASZLÓ
megbiz-
jelvény.
LA
w York.
vetésért.
SOLET ::
SOCIETY.
n hónapban
Pa.
Király E.
pénztárnok
Bertalan,
Chaim Duff,
Bó István,
ner János.
János, Ma-
kén Kollé-
ben Kránitz
án Kuruc
nya Gábor.
Traugerben
abó János.
rben Simon
s Kálmán.
Coleyban
Lechburg-
dinen és vi-
Pricoda-
Bluff-shire
Center és vi-
ef. Wickha-
Leisenringen
Matulay Zol-
Expediten
Olesányi La-
Adelaiden
Vizy János.
Largen Bedó
József, Lock
éket
késlet tart
szal begedük
szelidőpek.
ly lemezek.
Bálmok, har-
és olvasó-
di társasá-
k. Hasai tu-
s láncok.
és fűbeva-
kaphatók
szal cirkák
ségben és
arban. Ezt
ért kiűdom
rjegyzékem
pel.
József,
rk, J. Y.
45 lívet
E. kút.
VISZKETE
an gyógyul a
Ezal. Egy dol-
gedül kapható
YTAR"
veland, Ohio.
a Klub.
sa, New York
esti 8 órákor
es angol.
ór. alnőkök
fárton. Weiss-
pénzügyi tit-
levelező titkár
k Ligeti Imre.
fiak Klein Józ-
Solomon Miksa
ottság Sussman
enz, dr. Wald
Dezsd.
Groszman Ig-
Imre, Tennet

Jézus és az éjjel járó emberek

Irtta: Krudy Gyula.

Ezt a történetet az öreganyámtól halottam, ő meg még szintén az öreganyjától. Azért kissé megbízhatatlan hitelességi dolog, mert az asszonyoknak termékészetük, hogy mindig toldanak valamit az igazsághoz, vagy elvesznek belőle.

Egy városban — talán éppen Pesten — egy időben túlságosan elszaporodtak az éjjel járó emberek.

Mindig nagyon rossz jel az, ha a városban az emberek éjjel nem alusszanak, hanem látszólag minden cél nélkül csatangolnak, kóborolnak. Háborúk és inségesség után szokott ez előfordulni, amikor az emberek nagyon elszegényednek és a szégyenszünete sötét gondolataikhoz az éj feketeségét választják.

Az a város korra tavaszon nagy bajot ment keerszűl. A folyó, mely a város alatt máskor nyugodalmasan folydogál, tél végével megbolondul és elöntötte jeges hullámaival a fél várost. A szegények vaskól, földbeásott házái ugy előpörcögtek a haragvó folyótól, mintha soha sem is lett volna. Az emberek azonban megmaradtak és rettenő szégyenségekben selyedtek. Akkor szaporodtak el az éjjeljárók a városban és semmit sem lehetett tenni ellenük, mert ha egyet-kettőt meg is fogdostak közülük a bakterek és örök, az elfogottak helyett támadt kétszerannyi.

Az éjjeljárók a város alatt egy domb tövében laktak, ahol földbeásott lyukakban bujtak el a napvilág elől. Azt a dombot Kálvária-dombnak hívták, mert a domb tetején egy szomorú, nagyon régi kőfésület állott a szélben és az eső, meg a vihar már csaknem lemosta a fészületről az oda feltett Jézus alakját. Csak két bánatos, barna, tágrányított szem maradt meg a Jézus arczából, de az a két szem éjjel-nappal nyitva volt és bizonyosan látott mindent, ami a dombon és a domb környékén történt.

Az éjjeljárók vezetőjét Dékánnak hívták és ne miválósi ember volt. Csak akkor került ide, mikor meghallotta, hogy a városban éjjeljárók kezdenek lenni, akiknek vezetőre van szükségük. Dékán a hivatal kedvéért jött tehát a városba és elég jó védelemre tett szert.

Dékán fiatal szőke haja és sötétkek szemű férfi volt, hogy ha fejedelmi palástot akasztanak a nyakába, bizonyosan fejedelemnek is jó lett volna. De attól tartott, hogy Dékán egész másra gondolt, mint palástra, ha valamit egykor a nyakába fognak akasztani.

Dékán soha se ment a városba, csak a legsötétebb éjjelen, nappal senki sem látta őt ott soha. Csak éjjel, éjfélre, mikor a hold is elbujt a sötét fellegek mögé, surrant le a dombról Dékán és az éjjeljárók, mint nesztelen denevérek követtek. Arnyakként suhantak be a városba, az alvó polgárok házái közé és hogy ottan mit, mit nem csináltak, arról jobb nekünk nem beszélni, én kedvesem.

Még a hajnal megérkezte előtt visszaurrantak a dombra az éj alakjai és vacsákaikba bujtak nyugodalmasan, mert tudták, hogy a víz ide nem jön utánuk.

Husvét felé járt akkor az idő... Egy napon, fényes délen a város főbírájánál egy szép ifjú, vándor külsejű férfi jelentkezett.

— Az én nevem Dékán és a foglalkozásom az, hogy nagyhéten a Jézust szoktam játszani. Már nagyon sok városban játszottam a Jézust. Ime bizonyítványaim.

A főbíró szemére nyomta okulárját és megvizsgálván a bizonyítványokat, azoknak peszétjeit rendben találta. Erre kezét szoritott Dékánál és így szólt hozzá:

— Nagyon örülök, ifjú ember, hogy a sors éppen városunkba vezette őnt. Oberlaender, aki eddig a mi Jézusunk szokott lenni, a mult héten meghalt. Soha sem jöhetett volna jobbkor. Legyen szerencséjére.

Karanténra Dékánt és házába vezette, ahol Dékán mindent jól szemügyre vett. Megnézte a pénzszerény állását, valamint az ajtókat zártait és ablakok zárvatát. A főbíró jóindulatú öreg ember volt. Eszébe sem jutott, hogy egy igazi Jézusnak a lakatokhoz semmi köze nincs.

Ebéd után már tisztelekre méltó polgárok látogatták meg a főbíró és mind nagyon örvendeztek, hogy alkalmas Jézusra tettek szert a nagyheti passzió-játékokhoz. Elvezették Dékánt házaikba és bemutatnák feleségeiknek, leányainknak és

minden jóval ellátták Jézus ábrázolóját, míg Dékán mindent alaposan szemügyre vett.

— Husvét utá njon az én aratásom — gondolta magában és már ki is szemelt egy antik aranykarkötőt, amelyvel Jedát, a dombon élő ezigányleányt megajándékozta.

Igy következett el a nagyhét, amidőn Dékán a Jézus szerepét játszotta abban a társaságban, amelyet a város tisztelekre méltó polgárai alkottak. Igen szép Jézus volt. Évek óta annyit nem sirtak a város asszonyai, mint ekkor. Mert bizony Oberlaender már öregecske volt az utóbbi évek időben.

Dékán játékában az volt a szép, hogy úgy játszott, mintha valóban az igazi Jézus lett volna.

Szerián Jaurus leányát játszották és a szép Antony Paula, akit Jézus feltámasztott, bizony érezte a forró emberi szenvedély lobogását a Jézus tapintásában, amidőn az egyetlen szál lepellel borított szoborszerű testéhez nyult. Az öreg Oberlaender bezzeg hába nyult Jaurus leányához.

Es következett nagypéntek, amikor a Jézus a város apraja-nagyja a Kálvária-dombra kíséri. A diszben előzőtt városi hajdukt tartották a rendet és Dékán ifjú nyugalmassággal vitte vállán a keresztet. Az éjjeljárók a nyugalmukban megzavarva, szintén kibújta kodvaikból és vörös szemhéjaikat dörzsolgelve nézték a passziójáték utolsó felvonását. Jézust a keresztre kötözték, — nem messzire attól az igazi Jézustól, akiből már csupán két bánatos szem látszott.

A sokaság eloszlott, a nap nyugovóban volt és a római katonáinak öltözött Raab György, városi őrmester, aki egyébként szenvedélyesen beleélté magát szerepébe, egy hangot hallott a légben megszendülni a kökereszt tájékaról:

— Mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban!...

Olyan volt ez a hang, hogy a lég szinte megreszkett belé. Forrása lehetett a nyugovó nap, vagy a domb felellt uszó aranyfelhő, vagy az egész estalkony... Dékán halotthalványan emelte fel hátraeszkott fejét, mert az őrmester éppen döfni készült lándzsájával.

— Ne bolondozz, Raab...

De a római katona süket volt lelki mámorában és lándzsáját mélyen belemártotta az éjjeljárók vezérének testébe. Az feljajdult, elhalványodott... Az őrmester felkiáltott a véres lándzsa láttára:

— Mit tettem, én szerencsétlen!

Es rémület futással menekült a város felé.

Az éjjeljárók elbujtak odvaikból és hallott vezérüket lodozták a keresztfárról.

Szivünk halottja.

Irtta: Krüszelyi Erzsébet.

**Szép, bus szerelmünk meg van halva.
Már készen áll a ravatalra —
És elborítják a virágok:
Tűnt álmok, dalok, sóhajtasok.**

**Pedig de fiatal s de szép volt,
Mint sugárzó májusi égbolt,
Mint rózsaszín tavaszi hajnal
Tele virággal, könnyel, dallal.**

**Egy hosszú élet állt előtte.
Aranytal a remény beszötte —
S gyémántot hintet rá a bánat
Sugárzó harmat-ragyogásnak.**

**Oh, hogy védtem, hogy ápolgattam,
Még is lehullt beteg-sorvadtan
És sziveink most felébredtek:
Te nem szeretsz, — én nem szeretlek!
De mielőtt a sirba tennék,
Egy könyvem s dalom van nekem még.
Egy könyv s egy dal még utoljára, —
Aztán hulljon rög a sirjára.**

**Könnyemmel emlékét megáldom,
Mert ó volt az én napvilágom;
S mert dal között élt a szivemben:
Dallal is kell hát eltemetnem...**

**De hátha, hátha tetszalott csak,
S szintén könnyeknek, bus daloknak,
Ragyogva új életre támad —
S te visszavársz — s én visszavárlak?...**

Az aranyos szárnyu ...

**Az aranyos szárnyu, mosolygó angyalkák
A sok ajándékot fűrgen rakosgatják
A zöld fenyűfákra!...**
Szededegeti őket már piczi vállára
Az édes kis Jézus, az Isten báránya
S készül e világba!...

**Megírom Jézusnak lilimleveníel,
Elmondom Jézusnak könnyel irt levélben
Az én imádságom:
Zöld karácsonyfául a magyar nemzetnek
Hozd a szabadságot isteni kis gyermek
kedves éjszakádon!...**

**Indulj kis levelkém, nehogy meg meg-késél,
Szálj a Jézuskához gyorsabban a szélénél
A csillagok égbe!
Hogy szavaidra hallgat az isteni gyermek,
Oly szépen csicsergi ábrándos szivemnek
Reményem fecskéje!**

**Lehet kinevezni, hogy reményem balga!...
Óh, én hiszek mégis, ha Jézus akarja,
Megtörténhet minden!...
Mert alig nagyobb bár, mint egy kicsi rózsza
Ó a nagy mindenség örök Alkotója,
Csodatevő Isten!**

Jön ...

Irtta: Erdély Jenő.

Az uton, sötét éjszakában lélektelenül menekül egy rongyos ember. Valami rabszolga volt bizonyára, vagy talán szabad ember, a nagy éhezők táborából, Rómából. Futott, ziháló mell, réműletől kiszáradt szemekkel, mintha üldöznék a kormányzó kegyetlen zsoldosai. Pedig nem követte senki, esendes és tiszta volt az éj, a palesztinai éjszaka.

A vándor már egész éjjel futott és bár erős, tagbaszakadt ember volt, a terdei megrogytak, az inai kitárgultak és nem tudott tovább futni. Lerogyott az utra, a torkából valami rekedt, fojtott káromkodás tört ki. Így már csak a keresztretv emberek tudnak hörögni, mikor kétnapos haladás után könyörületből dárdát döf beléjük valamelyik szánakozó katona. Az eltiikkadt vándor hangtalanul lapul meg a földön, nem mert hangot hallatni, mert hátha jönni talál valaki és észreveszi... ..

Pedig az uton emberek jöttek. Hármán voltak, gyalogjáró, kopott tartománybeliek. Jöttek az uton, a város, Jeruzsálem felől és hallgattak. Az egyik vezette őket, egy esontos halovány ember. Éppen szemben jöttek a porban lehulló szerencsétlenül és meglátták azonnal. Az el akart bujni előlük az utszéli árokba, de már késő volt. Észrevették és odamenelek hozzá.

— Ki vagy te, ember fia? — kérdezte a hosszuhaju, halovány ember, aki vezetőket. A hangja légy volt, de mégis szilárd, érzett rajta, hogy olyan emberé, akít sokan bánthanak és még többen szeretnek.

— Ne bánts... — nyöszörgött a földönfekvő. Remegett az egész teste, lázas szemei már a kormányzó fegyveres katonáit sejtették az éjben és már érezte, hogy ütök fel a keresztfára. Riadtan feliskoltott, mikor a hosszuhaju ember a testéhez nyult. De mikor érezte, hogy nem kötözi meg és nem is márt gyilkot belé, esodálkozva megnyugodott.

— Ki vagy te, ember fia? — kérdezte ujból a halovány ember — amin látom, nagy utat tettél és reszketsz a fáradtságtól. Staféta vagy talán?...

A földön nyugvó ember felbátorodott. Amit nem tett volna meg senkinek, ennek megtette. Megmondta nek ia igazat.

— Futok a kormányzó elől, mert halállal üldöz...

A két ember, aki a halvány mögött állott, most egyszerre látható lett. Néhány lépéssel hátrább állottak és a hold, amely ebben a pillanatban esuzzott elő a felhők mögül, megvilágította őket. Elemedett férfiak voltak, öregebbek a vezetőjükénél. A menekülő látta a ruhájukról, hogy halászk lehetnek a nagy tó környékéről.

A vezetőjük most felemelte a porból és a másik kettő segítségével arább vitte, egy határköre. Leültették, egyikük bort adott a kulacsából és a szegény, agnyogyótört ember zokogni kezdett. Szakadozott hangok törtek ki a melléből és anélkül, hogy kérdezte volna valaki, beszélni kezdett:

— Drususnak hívnak, ó-idegen... Rómából kerültem ide... rabszolga vagyok... Tiz esztendeje szolgálom az uramat és türöm a parancsait... Még azt is türöm, hogy a gyerekei parancsoljanak, még az állatainak is szolgálólok... Van neki egy majma, valamelyik étióp kalmártól rabolta. És a gyermekei evvel a majommal meg velem mulatnak... A majmot arra tanították, hogy tépjen, marjon engem. Ha valami baja volt az állatnak, engem bántott. És én türtem és szolgáltam neki... De tegnap már nem bírtam tovább. A rut által harapott, pofozott... Aztán bosszúból ránuagrott és lepiszkított. A gazdám gyerekei ordítottak örömtükkben és én nem is tudom, hogyan, ide dobtam magamról az állatot, nekivágtam a legnagyobb fiunak, akit legjobban szeret a gazdám... A majom, amint leest, eltörte a lábát és a gyermeknek is fájt, amint odavágtam... De nem tehettem másként. És erre a gazdám kimondta, hogy engem meg kell korbácsolnia. A többiek rámrohantak, de én nem hagytam magam és le is ütöttem az egyiket... Azt hiszem, meghalt... És én most, látod, azért menekülök... kergetnek halálra keresnek... Pedig nem vagyok rossz ember, ugy-e nem érdemlem meg ezt... Ugy-e nem, idegen?...

A három ember hallgatott. Misztikus fényvel vonta be mindnyájukat a holdvilág, a haloványarcuak mintha glóriát vont volna a feje köré. És a rabszolga könnyezett.

A haloványarcu ember pedig rátette a kezét a rabszolga borostás, sebes fejére. A szemé esudásan káprázott, elnézett messze, a hegyeken és a holdon is tul, keresztül az égboltozaton is. És a hangja olyan volt, mint a fuvalák zengése, mikor megszólal:

— Nem érdemelted meg Drusus, nem érdemelted... Nem te vagy a bünös, hanem a gazdád az, aki megcsufolt téged, a te emberit mivoltodat... Mert tudtad meg, Drusus, hogy ember vagy te is, ember, akit saját alakjára teremtet az isten és lelket lehelt beléje. És ne félj, ne esügedj. Ha siralmomólgye is az életed itt a földön, öröm lesz a másvilágon, ott tul a ragyogó holdon, tul az ég kéjkén... Ott, az Ur zsámolya előtt...

Az arca átszemlélt és a két kísérője rajongva emelte rá szeméit. A rabszolga is. És a lelkén esodás, nagy viharok zudultak át, amít nem érzett még sohasem... — Ki vagy te, szépszavu idegen? — kérdezte azután halkan. A hosszuhaju ember ránézett.

— Ember vagyok, — mondotta szeleden — ember. Olyan, mint te. És azért jöttem, hogy emberekké tegyem az állat-embereket, az elnyomottakat. Jöttem, hogy hirdessem az igazságot, jöttem, hogy meghaljak érte és el is fogok jönni mindig, valahányszor hívní fognak... Jövök, mert jónom kell mindenkorn... Levette a kezét a rabszolga fejéről és az megcsókolta mind a kettőt.

Miert

Irtta: Kiss Arnold.

**Borus égen borus árnyak,
Sötétzárnyu hollok szállnak,
Szállnak, szállnak fönn a légben
S eltűnnek a messzeségben.**

**Szívem fölött így lebegnek
Hangtalanul bus sejtelmek,
Nem tudom én, hogyan támad,
Honnan ered annyi bánat?**

**A sirásra okom nincsen,
S könnyet hordok a szivemben,
Tudja Isten, hogy a könnyem
Mért terem benn olyan könnyen?**

**Néha csöndes merengésben
Eldugolom egész életem,
Leborulok két karomra,
S úgy hull könnyem az arcomra.**

**Felzokogok titkon, halkan:
S jó az emlék hosszú rajban,
Mint a hollok fönn a légben —
S eltűnik a messzeségben...**

Az aglegény karácsonya.

Irtta: Rónai Mihály.

A nagy ünnep páras, ködös lehetne végnagy ünnep páras, ködös lehetne végigterült az egész világon. Egységgel, megnyugvással volt telítve a korai sötétségéből elővilágító, fehér lepellel borított mező, amin keresztül szaladt vele a vonat; erre készültek a városok, amikbe bebetért. Mindebből ő nem érzett semmit. Az obligát karácsonyi hangulat, állapította meg ridegen és végignyulva a kocsai bóránkossain izgott-mozgott, hogy alkalmatosan a testéhez igazodjanak, a kényelemhez idomuljanak arra a pár órára is, amig ebbe a vasuti kocsiába lesz.

Mikor megérkezett abba a nagyobb vidéki városba, amelyek ott épült, ahol a nagy alföld átvádol, áthalmosodik zord hegy-völgyessé, akkor sem érzett a ziman, kós hidegségen kívül különösebb emóziót. Pedig a világos ablakokból kislótt a hozzája a szobák esendes ünnepi derűje, a karácsonyfák mosolya. A cseléd a kocsizörgésre és a dühös kutyagazgásra előjött és hogy a látogatót nem ismerte, tétovázva, kíváncsian állott meg az ajtóban és a maga paraszti észével bánta nagygon, hogy a gazdája milyen nagy örömmel öleli magához a vendéget. A kutyja is megcsendesedve elsomfordált és a havas udvaron botorkálva vakkantott még egy párat, mintha utána gondolkodott volna a dolognak. Odabent is lelohadt lassan-lassan a lelkesedés, annyira, hogy tisztázódhatott a látogató idecsuppenése.

— Sok karácsonyot értem már meg, — mondta a vendég — kikaptam már-már a rokonságból, ahová ilyenkor jární szoktam, így aztán hozzád jöttem.

— Felségesen tetted, — lelkesedett Madas Gyuri, a házigazda. — Ejj! Egyszer rá szakad veled az a sok esztendő, mit együtt keseregünk el Pesten. Az anyukomnak sokat beszéltem rólad. A te személyed révén ismerte meg a fiatalágom hanyattatásait.

Az asszony mosolyogva hallgatta őket és kínálgatta erősen az ünnepi izes vacsorát. A nagy hangulat szinte feszít a kis szobában, amely nem volt szokva ilyen váratlan emóziókat elviselni. A kis gyermek formás kis bölesőjében gügyögve sötét bele a vidámságba, aztán kimeredett szemekkel ijedten hallgatott el hírtelen, hogy az apjának észbe jutott bemutatni a vendégnek.

— Formás kis legény — dicsérte az — Meghiszem azt. Ebből les azután még ember, — mondta boldogan az apja.

Es tovább folyt a szó arról-arról. A házigazda mesélt az itten való életet, az apró események halk pergésétől kedvesen tarka boldogságát. A barátja pedig, aki látszólag érdeklődve hallgatta: felegetgett, kérdezősködött, esöndesen állapította meg magában: a rendes limonádé: a renyhe fejek szokott, tunya boldogsága; szép kis ostoba élet; az asszony azonban határozottan esinos.

Ugy 35 év körülí nőtlen ember volt dr. Kovács István, a vendég, aki mint fővárosi orvos, lassankint beleszárult Pestbe. Nem vitte el egy pár évvel azután, hogy az egyetlenről kikérült, mint a barátja, a tanulástól megcsenyvedt kedélyét, a hájszában megfogygyadt lelkét üdülni a vidék intímbe életébe, hanem a nagy város lázas életébe vette magát, míg elerényedt minden frissége és kávéházazó, az agylegység felé haladó, blazirt emberé lett. Ami ambicziója, ami erő volt benne, amik mint ideák erősödtek benne, amiknek az érvényesüléseért tulajdonképpen Pesten maradt, azok lassankint megfakultak, elszáradtak s lett b előlük valami nagygnak a helyén örömtelen semmi. És mégis úgy érezte önmagát boldondó elbizottsággal, hogy az több, mint a barátja — a vidéki orvos — boldog semmivel teljes élete.

Lassacskán esendesebb lett a beszéd. A teázáson is tul voltak már. Az asszony a vendégszobát rendezgette. A kint végtelen halkan szárnyuló ünnepi álma a városnak beosonva hozzájuk a szobába meleg levegőjével összefogozva körülfogta őket: aludni készültek.

Már Kovács István az agyiban volt s az utolsókat szippantotta a szivarján, mikor a barátja levetkőzve még egyszer benézett hozzá, hogy rendben van-e minden? Persze, hogy rendben volt. Menni akart, de előtört belőle a szó. Odament az ágyhoz és leült a szélére.

— Emlékszel-e, mikor így, éppen így diskuralgattunk együtt a régi időben?

— Hogyan emlékezнем, — mondta álmosan a vendég.

— Más az én emlékezésem, mint a tied. Pista. Nagyon összezoktunk akkor mi ketten ott fönn a munkában. Egy igazunk

volt: erősnek lenni minden körülmények között, férfinak. Hangulatot, érzést, fiataloságot nem érezte bennünk mi akkor a közelünkbe. Minden kellett a munkánkhoz, a lelkesedéshöz, ami munkára hajtott bennünket.

— Na most már csak nincs panaszod, nérsz mindenre?

A házigazda elmosolyodott.

— Jól van, Pistám, ezt kellett, hogy mondjad. Sokszor elgondoltam, hogy mit szólnál, ha látnád az új életemet? Ugy szerettem volna hallani a csufolódo szavakat, úgy szerettem volna elmondani neked az új igazságomat, úgy szerettem volna meggyőzni; én a gyenge, téged az erős.

— Tyűh! Gyurka, baj van, te poéta lettél. Olyan szépen szavalsz, hogy szinte kár volt az orvoslást tanulnod, hisz ettől a vak látóvá lesz, a béna felkel és jár, mint az Ur szavától.

— Ilyen szavakkal üzted ki akkor is belőlem az ördögöt, — felelte mosolyogva Madas Gyula — akkor jól tetted, most meg se tehetnéd, ha akarnád sem. Nem engedni a feleségem, meg a fiam.

A vendég álmos is volt, energiátlan is. Ebben a pillanatban nem tudott hirtelen szabadni a maga egyéniségére. Mert ez az egyéniség gondolatokból, elvekkel állt, nem csekély részben az eredeti konstitúciójával ellentétekből és hogy így alkadtan cserben hagyta az emlékeztetést, elveszett az egyénisége is. Mindent megértő, elnéző, leszerelt emberré vált, aki szívesen hallgat meg más és lemond a maga igazáról. Gyakran megcsúsz az a fejekkel élő emberekkel és ez a hátrányuk a társadalmi ösztönéletet élő többséggel szemben, akiknek, mert nem a fejük, hanem a szervezeti és egyéb hajlandóságuk válogatta ki, állította össze az egyéniségeiket, mindig kezük ügyében van az önjük, akik megbízható, rendes polgárok, praktikusnak erős emberek.

Különös módon bágyadt, nyugalmas ritmusu hangon ejtette e szót:

— Nem akarok én ördögöt üzni pajtás. Csak megszoktam veled szemben ezt a jó lelki veszekedő tónust és bajos mással felelelni. Csak így vedd, mert másképp ebben a pillanatban biztosan tudom, hogy neked van igazad, meg a feleségednek és az édes fiacskádnak.

A másik elérzékenyedt, odahajolt a barátjához és gyöngéden simogatta annak rideg szegletes, magára hagyott, kopaszodó fejét. És a két öreg gyereknek könnyű szökött a szemébe.

A régi, munkás, fiatalos, erős életükben sose voltak így együtt, mint most. Férfi-emberek, ha olyan egy életet élő jó barátok is, mint ők voltak, a fejökkel szokták méltányolni, megérteni egymást, és nem érzik szükségét az ilyen fajta megnyilatkozásoknak.

Madas Gyuri a környei fátólán át mosolyogva, ügyetlenül babrált tovább a barátja gyermekeivel, akik a menyegyzetet fixirozta és míg két tájékozatlan könnyesepp lassan, tévovázva kereste az arezán, hogy merre vegye az útját, az élet küzdelmeinek melyik barázdáját töltse meg, mossa el, hirtelen visszakanyarodással 16 évvel visszafordult vele az idő. Előtte tünt az utolsó karácsonyest, amelyiken ugyanilyen helyzetben az anyja szörögatta könnyezve, utoljára, az idegenből hazatérőt, a fiatal gimnazista korán megerősödött vezek és az akkori száraz szemekért vezekel most — úgy érezte — a könnyeivel.

— Talán el sem kell már mondanom, amit akartam, — szólalt meg végre a házigazda, hogy sikerült leküzdeni az elérzékenyedést — már meg is értettük egymást. Olyan jól esik — elhídi, — hogy megértesz. Ez volt az, igen, ami más emberré tett: a gyengeség. Hisz tudod, pogányok voltunk mind a ketten. Erősek, az ész istenségének imádói. A tudomány könyháján tulok erő költözött belénk. Azt hittem én is: nincs más világmentartó, produktív erő, mint az ész munkája. Elkábított bennünket a nagyok alkotása és közöttük magunkat a mi munkásságunk, apró eredményeivel. Lebecsültük minden mást, hisz minden jó csak kísérője, jutalma ennek, úgy hittük és erősek voltunk.

És egyszer, amint az utamat jártam, magam sem tudom hogyan, miképpen, de olyanformán, mint most, könnyel teltek meg a szemem. Akkor volt ez, mikor a feleségemmel jegyben jártam. Talán az életem, az emberségem, a férfiaságom harmoniája töltött meg és ehhez hozzátartozott az az egyéniség is, hogy sirni tudjak. Mert rá sem értam, — én, az erős, — szügyelni a könnyeimet, már meg is találták azok az utjokat a páromhoz. És ebben a csodás, egymás nyakába borult sűrű helyzetben fogant meg az a teljes megértés, ami, ha elmulasztottam volna, soha-soha nem férkőzhetett volna többé a közlembem. Ezt akartam neked monda-

ni. Ez az én veldogságom története. Hogy akkor nekem sirnom szabadott, kellett, nekem, a meglett embernek, szégyen nélkül, semmiért, csak azért, mert erőt vet rajtam a gyengeség: az nyitotta fel a szemem.

Meg kellett látnom, hogy a gyengeség is erő, sőt enélkül nincs is igazi emberi hatalmasság, mert az erőnek csak legyőzöttéi vannak és új ellenfelei, a gyengeségnek pedig atyafiai, bajtársai is, akikkel gyarapodik, emberséggé válik az ereje. Aki a gyengeséget végképpen kitagadja magából, az elkerüli a megértést, az nem erős többé csak a maga számára, mert elkerüli a rokonszenv, az érzés. Mindenkinek azt hiszi, hogy annak nincs szüksége ő rá; megéri mindenki, hogy attól az érzést vissza nem kapja. Száz mérföldre sugárzik az erő, a rideg, a kegyetlen, s távol tart magától mindent, ami az embernek társává, jóakarójává és így eleven erővé teheti.

A kristályosan tiszta átlátások, megvilágosodások rácszméléseknek erre az idejére már a hosszú téli éjszaka sötét hajnala megtelt az ünneper ébredés mozgolódásával.

— El kellett ezeket mondanom neked, Pistám, az álmod árán is, bocss meg érte, — fejezte be Madas Gyuri, — hogy barátom lehess újra, nem a régi emlékek jogán, hanem az új megértés alapján. Tudom, hogy megértettél. Érzem, hogy újra a barátom vagy.

Kezet nyújtott s a két barát összefogódva hallgatott egy pár pillanatra, aztán Kovács István keserű megnyugvással mondta bucsuzól:

— A legerősebbekkel szemben nincs igazad, az bizonyos barátom, de velem szemben, aki az aglegénységhez hajló állapotomon kívül egyéb eredményt nem tudok felmutatni, neked az apának mindenesetre igazad van. Megértelek, de több beismerés ma még nem telik tőlem. Szervesz. Csókold meg helyettem az alvó aranyos fiacskádat, hogy szépet álmodhassak a kis pajtásáról: az én fiamról, aki nincs. Jó éjszakát.

Szent Erzsébet.

Hangulat.

Irta: Mezey Sándor.

Csupa köny, ez a szürke, dércsapta meső
A foszlado, ősi virágok;
Fénytelen ködbe borulnak a fák —
Mindenütt könyeket látok.

Nagy, lomha boruk bolyonganak át
A pusztá, hallgatag égen,
Busan, fehéren halódik a nap
A fekete felhők ölén.

Bánatos árnyak hullanak alá
Az eleven szöke folyóra;
Leomlik a csend. Száll, száll a halál —
Ez az óra a temető óra.

Most hal meg a fény, most hal meg a tűz,
Most kelnek a tompa siránok:
És mindenütt könyeket látok.

Ez a halálcsók. Minden, ami azép,
Most fog lehullani, lefagyni —
Csupa árny ez a nap; csupa köny ez a föld
Rád gondolok, kit el fogok hagyni...
Vad sóhajok sirnak. Én hallom a jajt

Öreg szemek.

Irta: Vértesy Gyula.

Fénytelen, fáradt szemekkel
Nézek ifju, szép szemekbe.
S mintha minden ragyogó szem
Rám nevetne, kinevetne.

Öregedő kopott legény,
Minek nézel mi belénk te —
Ne várjon az tavasznapra,
Kinek utja visz a télbe.

Szegény, öreg vén poéta
Jobb lesz, hogyha minket nem látás —
Jobb lesz, hogyha futás előlünk
S alamizsna csókra nem vársz...

Találkozás.

Irta: Vértesi Arnold.

Kopott fekete ruhás öreg asszony jött
A püspöki rezidenciára.

Valami kéregető lesz, gondolta a titkár ur. Annyian jönnek, hogy nem tud az ember mit csinálni velük.

— Mi tetszik? — kérdezte fanyar ábrázattal.

Az öreg asszony félénken felelt. Ő exzellenciájával szeretne beszélni.

A kegyelmes ur nagyon kifáradt már ma — szólta a titkár — kimélni kell, mert csak nemrég épült fel betegségből. De talán elintézhetünk a dolgot mi is. Vagy tessék írásban beadni.

Az öreg asszony elpirult. (Bizonyos, hogy valami kéregető, gondolta a titkár.)

— Kérem, ha lehet, mégis csak beszéljen öhajtanék ő exzellenciájával.

S oly könyörgő tekintettel nézett a titkár urra, hogy az végre bosszankodást csak félig palástolva fölállt az íróasztal mellől.

— Hát ahogy tetszik. Kit jelentsek be a kegyelmes urnak?

— Özvegy Somogyiné vagyok — szólta az öreg asszony s megint elpirult.

— Semmi kétség, hogy kéregető — gondolta a főtisztelendő titkár ur. — Valami elszegényedett uriaszony, aki a főpapokhoz jár alamizsnáért.

Már sajnálja, hogy el nem utasította. De a püspök nem szereti, ha elküldik azokat, akik hozzá akarnak jönni. Pedig maholnap már mindenből kifosztják.

— Somogyiné? — gondolkodott a püspök. — Somogyiné? Nem emlékszem. De csak eresz be, fiam.

Az öreg asszony bejött, kezét csókolt a püspöknek s egy percig szótlán állt ott előtte. Látszott, hogy nagyon meg van zavarodva és keresi, hogy mit mondjon.

— Csak szóljon bátran — biztatta kegyesen a püspök.

— Exzellenciád nem emlékszik már reám? — dadogta az asszony.

A püspök nyájasan mosolygott:

— Nem tesz semmit, azért csak tessék bátran beszélni.

— Talán a leánykori nevemen — szólta az asszony...

Halkan, akadozva, szemét lesütve beszélt. Szinte susogásnak lehetett volna mondani.

— Én Gacsárdy Ilona vagyok.

A püspök megdöbbenve lépett hátra. Arcán látszott a nagy lelki földrengés és keze remegett. Zavartan nézte az előtte álló kopott öreg asszonyt s egy percreg nem tudott szólni.

Aztán uralkodott magán, halvány arcának finom vonásai fölvettek szokott nyugodt kifejezésüket, habár kezének ideges remegése mutatta, hogy belül még nem nyugodt.

— Tessék helyet foglalni — szólta öndesen s egy támlaszékre mutatott.

Ő maga megállt a szemközti levő szék mellett, udvariasan várva, míg az asszony leül.

Az asszony azonban nem ült le. Tántorogva lépett közelebb.

— Bocssáson meg — susogta lázasan.

S megragadta a püspök kezét és újra meg akarta csókolni. A püspök azonban szelíden visszavonta kezét:

— Miért izgatja így fel magát? Hiszen mi régi jó barátok vagyunk. Ugy-e, azok vagyunk, Ilonka?

És még egyszer ismételte, lágyan, gyöngéden:

— Ilonka!

Az öreg asszony sirásra fakadt. Sűrűn hullt két szeméből a könny s elesukló hangon szólta:

— Bocssáson meg!

— Mit bocssáson meg? — viszonozta a püspök. — Ugy történt, ahogy odafönt el volt végezve. Az Ur, aki mindnyájunk sorsát kormányozza, másképp intézkedett, mint ahogy mi gyarló földi lények akartuk.

— Nem volt erőm — zokogott az asszony — gyáva voltam, nem mertem elmenteni szüleimnek, akik zaklattak, hogy menjek férjhez. Apám fenyegetett, anyám sirt.

— Tiszteldj atyádat és anyádat — szólta a püspök. — Hiszen tudja, mit mond a tiz parancsolat. De üljön le, kérem, úgy nyugodtabban beszélhetünk.

S gyöngéden lenyomta az öreg asszonyt a nagy puha támlásszékre.

Hallgatva ültek egy darabig mind a ketten. A püspök az asszonyra függesztette tekintetét, mintha e ráncos, fonyvadt arezon a régi szépség vonásait keresné. S lelki szeme előtt megjelent a bájos fiatal leány, amilyenek hajdan ismertek. Ugy vélte, mintha látna elragadó mosolygását, mintha hallaná szavának édes esengését. Mintha ott volnának a falusi uri ház kertjében, ahová kiszöktek, a sűrű orgonabokrok mögött, ahol senki sem látja őket s ahol lopva megszorították egymás kezét és összeértek ajkaik, mi alatt édes bizsergés fut át egész testükön.

A püspök lehajította ősz fejét s fölemelte kezét, mintha el akarná üzni a régen mult idők inceskedő képét.

— Ami elmúlt, elmúlt — mormolta halkán.

Aztán hangosabban és nyugodtabban folytatta:

— Én voltam a hibásabb, nekem kell bucsánatot kérni. Szegény nevelő voltam a nagyságotok uri házában. Nem lett volna szabad elfeledkezni magamról. Nem remélhettem, hogy egy Gacsárdy kisasszonyt feleségül kaphatok. A kegyed szílei sohasem egyeztek volna bele abba.

— És mégis, — mondta az asszony, — ha csak egy szót szólta volna akkor, követtem volna őt. Követtem volna a nyomorúságba is, akárhová, csak egy szót kellett volna szólnia. De nem szólt és az idő mult, eltelt három év és nem jött s az én bátorságom évről-évre fogyott, míg végre odaadtam magamat másnak, felesége lettem olyan embernek, akit nem szerettem, aki mellett gyötrelmem volt az életem.

Oh, ha tudná, mennyit szenvedtem! De minek erről beszélni most? Ahogy mondta: elmúlt, hát elmúlt.

A püspök még jobban lehajította ősz fejét. Csodálatos gondolatok keringtek most abban az ősz fejben. Hiába mondta, hogy ami elmúlt, hát elmúlt. Főleleventett az az egész mult s hevesen kergette vérért szíve felé, míg ajkairól olyan szavak hangzottak, hogy elbámult volna, aki hallotta volna:

— Esztelen voltam, Ilonka, hogy nem vittem magammal. Gyáva voltam én is. Azt hittem, a becsület parancsolja, hogy várjak, míg állást nem találok, amiből tisztességesen eltarthatom. És mikor megtudtam, hogy mindennek vége, hogy ma-

EL A SEMMISÉGBE.

Regény az amerikai pénzkirályok életéből.

A "Bevándorló" számára angolból fordította: Ligeti Imre.

(Folytatás.)

— S ha egyszer benne van, az épület legfelső emeletén, önként nem kell senkivel találkozni, aki felismerné, mindaddig, míg szakálla jobban meg nem nő. Mondhatom Mr. Fernel, a hasonlatosság meglepő, csupán kissé idősebbnek látszik, mint Mr. Dalton.

— Lesz szíves most elbocsátani? — kérdeztem.

— Természetesen, — felelt a titkár.

Erre azonban Pollock előre rohant.

— Ez ellen tiltakozom. Ez veszélyes.

Honnan tudod John, hogy ő nem fog innen egyenesen a rendőrségre menni? — kérdezte.

— Tudom, hogy ezt nem teszi. Kétszáz-

ezer dolláros szerződések nem teremnek a bokrokban, — felelte Giggins röviden, s az ajtó udvariasan kinyitotta.

Álom volt mindez? Ezt a kérdést legálább egy tucatszor intéztem magamhoz, miközben ezáltal bolyongtam az utcákon.

A kérdés pénzügyi oldala nem okozott fejtörést; ennél mélyebb okokat kellett megfontolnom. Büntetett volt készülődés; hatalmamban állott kitűni a részleteket, s úgy bánni Giggins és Pollockkal, amint az nekem tetszik.

Mit tegyek? Mit határozzak?

Kit készülnek Pollock és Giggins meg-

rabolni? Ha Dalton lesz az egyedüli vesz-

tes, miért érdeklődjem az ügy iránt. Nagy-

gyon jó okom volt arra, hogy ne törőd-

jem a milliósos anyagi veszteségével. Hiszen

amint látszik, Dalton megszökött felelősségei

és munkája elől. Ki törődjen hát vele?

Mi van a Chu-Chu tröszt igazgatóságá-

val? Miért nem törődik a társaság ügyei-

vel? Ezeket nem lehetne olyan könnyen

megrabolni.

Eszembe jutott, hogy Miss Peterslyhez

kellene mennem s az egész problémát elé-

je tennem. Beszélnem kell vele, mielőtt

a választ Gigginsnek megadom.

Midőn óráig tartó barátság után erre

a határozatra jutottam, hajnal felé

járt már az idő. A felsővárosban voltam,

s megszálltam egy kis szállóban. Midőn

déltájban felébredtem, nagy kaeska-

ringós sőtűt téve mentem a Riverside

Drive felé, mert attól féltem, hogy Pol-

lock valamely embere követ.

Mielőtt Miss Petersly háza előtt meg-

álltam, szorgosan átkutatam a környé-

ket, hogy nincs-e detektív valahol a lát-

határon. Abban különben bizonyos vol-

tam, hogy Pollock és Giggins nem gyani-

tották Miss Peterslyvel való összeköté-

tésüket.

Nyilván azt hitték, hogy Miss Petersly-

vel való ismeretségem befejeződött ak-

kor, midőn őt a Chu-Chu épületből hazaki-

sértem.

Giggins minden ravaszága és élesel-

majúsága dacára sem sejtette, hogy Lo-

taineit Miss Petersly megbízásából látog-

gattam meg.

Midőn a háza bejutottam, Miss Peters-

ly azonnal fogadott szalonjában.

— Igazán, már aggódní kezdtem ön

iránt, — mondá mosolyogva, amint kézen

fogott. — Azt hittem már, hogy valami

baja történt.

— Arczáról azt olvastam, hogy híreket

hozott számomra Mr. Fernel. Csálódom

talán?

— Legkevésbé sem. Fel fedeztem vala-

mit, — miközben egy kis kellemetlen ka-

landom is volt.

Érdeklődése fokozódott, mellém ült, s

oly komolyan nézett rám, hogy pirulni

éreztem arcomat tuskás szakállam alatt.

— Talán szakáll eresztése változtat-

ta meg az ön kinézetét annyira, — mon-

dá nevetve. — Talán valami fogadalmat

tett?

— Még nem. Önre bízom a döntést, mi-

előtt ismét borotvához nyulok.

Zavarba jött s kissé elpirult. Talán azt

gondolta magában, hogy én tulmerész va-

gyok jelenlegi társadalmi helyzetemben.

— Térjünk a tárgyra, — sietett Miss

Petersly mondani. — Ki vele, Mr. Fer-

nel. Mi történt?

Hogy Clara Petersly kezdett engem sokkal többre tartani, mint John Dalton, abban bizonyos voltam.

UJ HADITERV.

Ez a felfedezés egészen kihozott sodromból, s hirtelen elvesztettem elbeszélés fonalát, amint keze a felindulás egy pillanatában érintette az enyémet.

Ez az érintés engem is felhevített. Megfogtam kezét s tartottam mindaddig, míg elbeszélésemben ahhoz a ponthoz értem, midőn Giggins jelent meg a színteren.

Azután nyíltan a szemeibe nézve, folytattam:

— Ön megmutatta nekem, hogy nem

vagyon teljesen ellenszenves ön előtt

Clara. Mielőtt tovább mennék, szeretnék

önhöz egy kérdést intézni. Megtehetem?

— Mi az? — kérdezte bágyadtan, igye-

kezve kezét kiszabadítani az enyémből.

— Ön engem, mint a balsors által üldöz-

zott embert, mint ronszot talált, aki el-

vesztette minden érdeklődését az élet ne-

mezebb dolgai iránt. De ön engem re-

ménynyel, bizalommal töltött el s kezd-

tem hinni, hogy ismét virradnak rám

jobb napok.

— Ha teremték magamból valamit, —

ha ismét tisztességes helyet vívok ki a

magam számára a társadalomban, fog-

engem fogadni ugyanazon módon, mint a

hogy például John Daltonot fogadná? —

kérdeztem mosolyogva, bár alig tudtam

palástolni hangom remegését.

A léány visszamosolygott.

— Ezt könnyen megígérem, Mr. Fer-

nel. Ellentétben leme meggyőződésem-

mel, ha nem mondanám, hogy őt épp

olyan jónak, — talán jobbnak — tartom,

mint Mr. Dalton.

— De meg kell hajolnunk a szokás

előtt. A társadalom engem nem fogadna

ugyanazon fokon, de meg fogom próbálni

azt elérni. Időközben —

— Időközben történetének többi része

is eszedékes lett, Mr. Fernel, — mondá,

miközben végre sikerült kezét visszavon-

nia; szemeit mereven réám szögezte.

Ekkép bevágva az utját további me-

rezségemnek, meghajoltam az elkerül-

hetetlen előtt, s folytattam a velem tör-

tént kalandok leírását. Elmondtam mind-

ent gyorsan, semmit sem halgatva el.

— Részt vegyek-e, vagy ne az összees-

küvésben, melyet a két hűtlen tisztviselő

az eltiint milliósos ellen szőtt! Elvállal-

jam-e az ál-Dalton szerepét, vagy a kel-

lő időben meghiusithassam a cselszö-

vényt?

Hosszu idő telt el néma hallgatással.

Keztem megszokni fürkésző pillantását.

Ha volt is csalás, álnokság a szívem-

ben, az nem irányult ellene. Tisztelettel-

jes, nemes gondolatokkal voltam irányá-

bán eltelve.

Végre megszólt:

— Gondolja, Mr. Fernel, hogy ön azt

meg tudja tenni anélkül, hogy rosszra en-

gedné magát felhasználni?

— Hát képes azt hinni, hogy azok a

fizkók meg tudnak velem tétetni olyan

dolgokat, melyeket én nem akarok meg-

tenni? — pattantam fel.

Mosolygott.

— Nem, egyáltalán nem. De ha viselni

akarja az álarcát mindaddig, míg ezé-

lunkat elérjük, akkor őt ék kényszerít-

hetik arra, hogy egyes kisebb dolgokban

utasításuk szerint járjon el.

— Ettől ne féljen. Én el vagyok ha-

tározva mindent erkölcsi alapon végezni,

amint ön jónak látja engem irányítani.

— Ugy legyen! — kiáltott fel a fiatal

nő hirtelen élénkséggel s erre ismét kezét

fogtuk.

AZ OROSLÁNKETRECBEN.

Éppen tízet ütött az óra, midőn ígére-

temhez képest megjelentem a Chu-Chu

épület bejárata előtt s észrevettem Gig-

gins alakját, ki a kapu árnyékában réam

várakozott. A sötétség miatt nem láthat-

am arcát, de modora teljes megelégedé-

st mutatótt, amint kezét fogott velem,

s az épület belsejébe vezetett.

Mióta Miss Peterslyvel beszéltem, ele-

gendő időm volt magatartásomra vonat-

kozó tervet átgondolni. Föltettem ma-

gambán, hogy keveset beszéljek s várak

o a kellő pillanatig, míg magamat a helyzet

urává tehetem.

Giggins kétségbevonhatlanul igen eszes

fizkó volt. Gyanakodó természetű is volt

s főtérvésem arra is irányult, hogy le-

hetőleg megnyugtassam s elaltassam gyam-

núját.

Keresztül vezetett a homályosan világit-

ott irodákra át a Pollock magánirodájá-

ba, hol Pollock összezsugorodva ült ka-

rosszékében.

Idégsőbb s könnyebben megjegyezhető

egyént, mint ez az ember, még életemben

sem láttam; tulságos kis kaliberű jellem

volt még ahhoz is, hogy számbavehető

gazembernek legyen tekinthető.

Leültünk, s megfelelő beszélgetés után

a következő kérdéssel leptem meg a két

czinkost:

— Hol van Dalton most?

Giggins felelt teljes nyíltsággal: —

Nem tudom sem én, sem Mr. Pollock;

ugy látszik, hogy senki sem tudja.

— Miért ment el?

A válasz ugyanaz volt, de tovább is ki-

tartóan tudakozódtam, hogy lehetőleg

minél alaposabban kitudjam a dolog mi-

benlétét.

— El sem tudjuk képzelni, hogy miért

távozott el ilyen különös módon. Hogy

megtehető volt, vagy pedig letartóztá-

stástól fél, nem mondhatom meg, — mon-

dá a titkár őszintén.

— Megmondom, amit tudok, — foly-

tatta. — Bizonyos, hogy azon az estén,

midőn egyedül hagytam őt, azon a módon

hagytá el az épületet; amint azt az ön

ír munkatársra elbeszélte. Elég az hozzá,

hogy elment s nem hallottunk azóta róla,

kivéve egyszer.

— Oh, tehát mégis hallottak róla az-

óta?

— Hát — igen.

— Mit?

— Ez nem tartozik önre, — vetette köz-

be Pollock gyorsan.

— Hallgasson ide, — mondám határo-

zottan. — Nekem minden lehető tudnom

kell Daltonról s dolgairól. Nem-e az ő he-

lyét kell elfoglalnom? Önöknek nem sza-

bab szememet bekötöni; ha megpróbál-

ják, rögtön lemondok a részvétélről.

AZ AKARATOS BÜNBÁK.

— Igaza van, — mondá Giggins gyors-

an beavatkozva a kitörni készülő vihar-

ba. — Bár ez nem igen fontos az ön szá-

mára, Mr. Fernel.

— Jobb lenne, ha megkezdéné, hogy

Daltonnak nevezzen, — feleltem.

— Szokjon ehhez hozzá. Ha az ő helyét kell

elfoglalnom, akkor bánjanak velem ugy,

mintha csakugyan ő volnék.

— A dolog ugy történt, uram — kezd-

te meg Pollock. — A minap Pollock leve-

let kapott tőle.

— Daltonról?

— Igen. Utasította Mr. Pollockot, hogy

ismét tárgyalásokat kezdjen egy ügyfél-

lel, egy gyárossal, aki a Chu-Chu-hoz ha-

sonló czikket gyárt. Már egyszer ajánlat

ot tettünk neki telepe megvásárlására.

Ő az ajánlatot akkor visszautasította. S

most ismét tárgyalásokba bocsátkozni, —

ez teljesen neveléses. Ebből nyilvánvaló,

hogy Dalton elméje megháborodott. Hi-

szén mi a gyárost teljes megadásra kény-

szerítettük, — egy kerekét nem képes

gyárában megindítani.

— Ugy! — mondám.

— S ugyanekkor, — folytatta Giggins,